Ч. 65. (14.313). Львів, неділя 22. березня 1936. Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 504-060, 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 доляр, франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Переможний наступ абісинців?

ПАРИЖ, 21. 3. ПАТ. **Авас подає з Аддіс-Абеби: Кружляє тут — урядово ще не підтверджена — вістка, що раси Касса і Сеюм почали в донині Уаразі протинаступ і відкинули ворога, завдаючи йому тяжкі втрати. З цих самих джерел походить чутка, що деджак Гаелю заняв Емдат-Сакан в Еритреї.**

АБІСИНСЬКЕ СТАНОВИЩЕ ДО НАРАД КОМІТЕТУ 13-ьох.

ЛЬОНДОН, 21. 3. ПАТ. Абісинський посол у Парижі Уальде Маріям приїхав учора до Льондону з правним дорадником, відомим проф. Жезе, щоб слідкувати за нарадами комітету 13-ьох, що починаються в понеділок.

Вчора вечором дістав секретаріят Ліги абісинську ноту, де заявляє, що негус прийме заклик припинити воєнні операції лише під умовиною, що переговори йтимуть у рамцях Ліги та згідно з ліговим пактом. Якщо Італія змагає лише до того, щоб оминути нафтові санкції, Абісинія не погодилася б на це. **Неправдою є, буцімто Абісинія бажала вести безпосередні переговори та буцімто її армія розбита. Абісинія воюватиме, доки ненарушність її території не буде запевнена.** Після стільки пожертв Абісинія має право домагатися підмоги, якої Ліга відмовляє їй від 6 місяців.

ЛЬОНДОН, 21. 3. ПАТ. **Засідання комітету 13-ьох скликали на понеділок, на год. 10.30.**

Інтернаціонал боронить Версай.

ЛЬОНДОН, 21. 3. ПАТ. На конференції робітничого інтернаціоналу ухвалили 18-и голосами проти одного (кілька здержалося від голосування) відозву, де осуджує „націонал-соціялістичну диктатуру" за те, що змагає до своїх цілей, ломлячи слово. Міжнародній світ праці — мовляв — як найгостріше висловлюється проти зломання Версаю та Льокарна. Німеччина приготовляє фортифікацію зреміліταризованої смуги та летунські бази, як випадові позиції проти мирно настроєних держав на сході та заході. Умовиною переговорів між Німеччиною і Лігою Націй повинно бути заключення конвенції збірної безпеки шляхом взаїмної помочі та роззброєння. Якщо Німеччина на це не погодиться, інші держави мусітимуть зорганізувати мир без неї. Опісля конференція потвердила давнішу ухвалу, домагаючись, щоби Ліга Націй без вагання боронила незалежности Абісинії.

ПІСЛЯ РІШЕННЯ ЛЬОКАРНЕНСЬКИХ ДЕРЖАВ.

ЗАЯВА МІН. ФЛЯНДЕНА.

ПАРИЖ, 21. 3. ПАТ. На вчорашньому засіданні парляменту мін. Флянден відчитав текст „білої книги" з рішеннями льокарненських держав, а у промові заявив м. ін., що Німеччина мусить приняти вступні умовини, які творять нерозривну цілість. Уряд зробив все, що міг, щоб забезпечити Францію перед нападом; на всякий випадок французи мусять перш за все рахувати на себе самих.

ПРОМОВА ІДЕНА В ПАРЛЯМЕНТІ.

ЛЬОНДОН, 21. 3. ПАТ. Мін. Іден закомунікував палаті громад вислід переговорів льокарненських держав та подав їхній хід. Як головне завдання, до якого змагав британський уряд було привернення довіря до міжнародного права та створення догідних умовин до стабілізації Европи. На час переговорів Франція та Бельгія зобовязалися не висилати нових військ на границю, зате Німеччина не повинна фортифікувати надренської смуги. Розмови представників ген. булав обертаються лише довкруги запобіжних засобів проти неспровокованої напасти. Уряд осягнув великий поступ і дальше працюватиме у тому напрямі; сподіється, що палата послів погоджується з його діяльністю. На запит посла Етлі, яке становище Німеччини до льокарненських пропозицій, Іден відмовився відповісти.

БЕЛЬГІЯ ТАКОЖ ПРИНЯЛА ЛЬОНДОНСЬКІ ПОСТАНОВИ

БРЮССЕЛЯ, 21. 3. ПАТ. Урядовий комунікат ствержує, що вчора передполуднем рада мі**ністрів приняла звіт прем. Ван Зелянда з женевських нарад та договір між державами.** Пополудні прем. Ван Зелянд зложив на цю тему заяву в палаті послів. Він обговорив льондонські наради — доволі здержливо. Приступаючи до дальшої акції Ліги Націй, сказав він: „Якщо Німеччина прийме предложення, це усуне всі труднощі; коли ні — сама собі буде противорічити, кине лихе світло на власні предложення". Теперішнє положення оцінив Ван Зелянд оптимістично: „Небезпека війни — мовляв — зникла з обрію. Ніколи не скористає той, хто ломить право. Чи Німеччина прийме чи відкине предложення, все одно право народів сконсолідується".

ТАКОЖ ЗАІНТЕРЕСОВАНА ДЕРЖАВА...

БРЮССЕЛЯ, 21. 3. ПАТ. Тутешній щоденник „Ендепанданс Бельж" повідомляє, що бельгійський премієр приняв учора люксембурського премієра та поінформував його про висліди льондонських нарад. Заходить питання, чи це порозуміння принесе хосен Люксембургові.

(Ред.: Люксембурське велике князівство лежить між Німеччиною та Бельгією, тому постійно боїться, щоб — на випадок війни з Францією — не повторилися події 1914. року, колито німецька армія нарушила невтральність Люксембурга так само як Бельгії).

„СИМВОЛІЧНА" МІЖНАРОДНЯ ПОЛІЦІЯ.

ЛЬОНДОН, 21. 3. ПАТ. Райтер довідується з міродатних джерел, що відділи міжнародньої поліції, які мають вислати до німецької пограничної смуги будуть лише символічні

ІТАЛІЯ НЕ ВИЙШЛА З РЕЗЕРВИ.

ЛЬОНДОН, 21. 3. ПАТ. На вчорашньому приватному засіданні відчитали текст порозуміння; при тій нагоді Іден підмітив, що італійський делегат дав свій підпис зі застереженням апробати римського уряду

З малої хмари -- великий дощ.

Львів, 21. березня 1936.

Справа ритуального зарізу худоби робила спершу враження справи мало поважної, дрібної і — серед цілої маси міжнародніх і внутрішніх справ першорядної ваги — навіть трохи смішної. А проте показалося, що годі писати сьогодні про неї під наголовком „багато галасу звечевя". Справа, через яку уряд мобілізує на соймову комісію аж трьох міністрів, з яких кожний виступає з заявою і полемікою, — це видно не така вже дрібниця. А проте не має вона сьогодні значіння, так мовити безпосередньо, своїм змістом, своїм звязком з мойсеєвим віроісповіданням та взагалі жидівським світом: нас цікавлять ті речі, які виявилися з приводу внеску п-і Присторової, нас цікавлять *політичні* науки історії, що впродовж останніх тижнів займала чи не всю увагу польської вулиці і завдала стільки клопотів урядовим чинникам

Отже ніколи ще так яскраво, як при цій нагоді, не показалося, що остання виборча ординація і її послідовний вияв в обовязуючому соймовому реґуляміні, чи радше в істнуючій структурі цього сойму, — не витримує життєвої проби. Адже автори виборчої ординації мали безумовно на увазі те, щоби парляментарні палати не могли вступати на шлях, відомий з тих літ, коли держава переживала найважчу крізу через вічні гострі суперечки між законодатною та виконавчою владою і коли цілі парляментарні клюби робили з парляментарного терену відбиванку для партійної боротьби не то за устрій держави, як радше — за владу. Та інтенція була зрозуміла, а проте у практичній реалізації реформа парляментарних установ у Польщі попала у протилежну крайність, яка саме тепер дає себе найболючіше в знаки — урядові. Скасувавши засаду голосування на „нумерки" і встановивши засаду посереднього переведення кандидатур та голосування на особи, — реорґанізація парляментарного устрою пішла послідовно так далеко, що скасувала навіть усякий поділ послів на якінебудь політично-однозгучні групи. Показалося, що спроба реґіональних і т. зв. фахових парляментарних груп не має найважнішого практичного значіння: не усуває можливости, що сойм стає причиною найважчих клопотів уряду і що навіть може внести замішання в урядові кола, спричинюючи непотрібні частинні крізи.

Скасувавши поділ на ідеольогічно здиференційовані парляментарні клюби, яких речники виступали б в імені колективу, соймовий реґулямін дав змогу всім послам зголошувати внески, при чому (у 33. ст. т. 1.) виразно підкреслює, що кожний внескодавець має виступати тільки „у влас-

ному імені". Очевидно, це торкається так само всіх промов. Досі бачили ми тільки повінь промовців, з якою даремне боряться маршали сойму і сенату. Тепер, при внеску про заборону ритуального зарізу худоби, побачили ми, що у практиці може трапитись таке, що виступають посли, які зголошують внески, що заскакують уряд і накидають урядові не тільки тягар праці, але й безліч турбот, — та один за одним посли у ході дискусії вносять фермент, провалюють урядові поправки, зголошують небажані для уряду поправки до закону та переводять їх всупереч виразному спротивові заінтересованих міністрів, словом — роблять саме те, проти чого боролися автори виборчої ординації і нового реґуляміну!

При цій останній справі показалося теж, що за рахунок уряду окремі посли можуть скидати речі, за якими уряд зовсім не розпинався. Сьогодні вже кожний знає, що внесок п-і Присторової був дійсно внеском особистим, зголошеним без порозуміння з урядом. А проте фактом є, що первісне враження і в краю і за кордоном витворилось таке, що за тим внеском стоять саме урядові чинники, які нібито починають перейматися прикладом нірнберських законів чи гадають виходити вулицю з-під впливу ендеції — перелицитувавши ендецію в антисемітизмі і т. п. Нічого й казати, що така опінія не могла бути ані приємна ані корисна для уряду і держави і що прийшлось урядові вжити чимало енергії на те, щоби представити річ у правдивому світлі та спростувати всі ті непорозуміння. Колиж пригадаємо такі інциденти, як здезавування віцеміністра освіти Жонґолловича головою адмін. комісії б. воєводою послом Духом, що в наслідку дало димісію кс. Жонґолловича та з черги відворот п. Духа, епізод з заявою мін. Понятовського проти деяких виводів референта справи посла Дудзінського, потім — переголосування у комісії таких поправок, які зводили на нівець урядову коректуру закону, вкінці палку боротьбу на вчорашньому пленарному засіданні сойму, поки врешті урядові вдалося провалити надто поквапні внески, що булиб внесли новий хаос у господарське життя і нове загострення національних відносин, коли пригадаємо всі ті перипетії, то зрозуміємо, що законодатна техніка і бажана тривка гармонія між соймом та урядом далеко не виглядають так, як цього собі дехто бажав.

У справі внеску п-і Присторової було заінтересованих аж 5 міністерств: освіти й віроісповідань (евент. суперечність з віроісповідною свободою), торгу і промислу (торговля мясом), хліборобства (плекання рогатої худоби), внутрішніх справ (національна політика) і закордонних справ (відгуки на чужині й кампанія всіх жидів у світі). Не дивниця, що в останньому часі найважнішою справою стала справа того внеску. Нічого казати, що через те мусіли бути загальмовані справи — життєво багато важніші й багато настирливіші. Можна радіти, що врешті після вчорашнього голосування ця справа сходить з черги дня. Якщо сенат хотів би вносити ще й свої поправки та знову справу актуалізувати і на терені парляментарному і поза ним, — то це булоб явище жалюгідне: бо з тієї малої хмари впав уже достаточно великий дощ, після якого залишились ще калабані, що мабуть довго ще будуть сохнути і затроювати атмосферу нездоровими випарами.

Чергова фікція.

Проєкт нової шкільної самоуправи.

Анґлія, що має найбільше право на титул володаря світу, це одночасно країна, в якій найбільше вшановані права і самого громадянства й окремої людини. Зокрема великі права і громадянства і одиниці в ділянці шкільництва. Виховання молоді в Анґлії спочатку було зосереджене в приватних школах; згодом місцева самоуправа прийшла на поміч приватній ініціятиві, а врешті й уряд. Але анґлійський уряд ніколи не виявляв тенденцій до змонополізування шкільної освіти в своїх руках. Так і далі згідно і гармонійно кооперують між собою на полі освіти уряд, громадські організації і приватні підприємства.

На континенті Европи освіта стала доменою головно держави; а чим дальше на схід, тим сильніший та більший монополь держави у шкільництві. У Польщі приватне шкільництво, як відомо, надзвичайно сильно підпорядковане загальній і шкільній адміністрації. Дійшло до того, що в практиці майже заборонено було і домашнє, хатнє навчання. Так ревно оберігала свої монопольні права в шкільництві польська держава. Загально відомо, чому саме так сталось. Ідеольоґ і творець польської шкільної політики проф. Ст. Ґрабський навіть не крився зі своїми плянами польонізаційної шкільної політики. А хоч пізніше прийшов травневий переворот, то всеж у шкільній політиці далі всевладно панує дух Ст. Ґрабського. Акцію проф. Ст. Ґрабського навіть скріпив і поглибив міністер освіти Єнджеєвич, касуючи шкільний плебісцит та вводячи т. зв. державне виховання до шкільництва.

При такому напрямі шкільної політики не було ніяким дивом, що прав громадянської самоуправи у шкільництві просто не брали під увагу. Хоч існували напр. на терені б. австрійської займанщини окружні, повітові і місцеві шкільні ради з досить значною компетенцією та хоча спочатку закон передбачував зорганізування таких самих шкільних рад на цілому просторі Польщі, одначе в практиці ніде не зоргані-

КУРТ КЛЯЙН.

Нова краватка.

— Що за неможлива краватка — подумав Андре, зупинившись перед вистaвою одної елеґантної крамниці з чоловічою ґалянтерією на вулиці Рен.

Про смак можна суперечатись, але Андре не був звичайним смертником і з його поглядом треба рахуватись. Він належав до найталановитших мистців модерного напрямку і його останній образ „Поворот Сузанни" звернув загальну увагу паризької публики. Знали його теж як такого, що вмів одягатись. У гурті його товаришів розмовляли часто про його гарні краватки. Мав він їх дуже багато і зміняв їх майже щодня. У каварнях на Монпарнасі, де він заходив постійно побивались нераз об заклад, чи Андре прийде сьогодні в новій краватці.

Коли так стояв Андре перед крамницею і вже рішив відвернутись від вистaвової шиби, нараз побачив усередині дуже гарненьку продавницю. Відомо, що малярі є дуже вражливі на красу молодих дівчат і та молода дівчина у крамниці дуже йому сподобалась. Андре довго не надумувався. Він уже віддавна хотів задивувати своїх приятелів новою краваткою. Поява дівчини у вікні видалась йому знаком Провидіння і він уже бачив у своїй уяві закриті перед оком прохожих найгарніші краватки у цій крамниці.

Продавниця звалась Івонна. Вона побачила мистця у вікні і відразу зміркувала, що це може бути добрий покупець. Коли вона показалася у вікні, то саме з тою думкою, щоб його заманути до середини.

Івонна почала дуже дбайливо ходити коло нового клієнта. На його бажання розложила перед ним цілу серію краваток. Андре не міг рішитись, бо замісць придивлятись спокійно краваткам, споглядав що-хвилини на талановиту продавницю. Він почав оповідати їй якусь вигадану історію, щоб виправдатись в її очах, чому так довго надумується. Він — студент і мусить зложити візиту одній високій особі, з дуже естетичним смаком. Від такої дрібниці як краватка залежить нераз кар'єра людини. Врешті прохав її, щоб вона сама йому порадила. „Якийсь внутрішній голос каже мені, що ви принесете мені щастя".

Нема нічого дивного в тому, що Івонна вибрала йому саме ту краватку, в яку він так вдивлявся і яка йому так дуже неподобалась. Природно теж, що вона навіть не питалась його, чи йому ця краватка подобається. Найважніше було те, що він спитав її, чи не міг би де з нею зустрітись.

Андре вийшов із крамниці в почуванням, що зробив добрий інтерес. Сумніви почали в ньому виринати щойно тоді, коли подумав він про те, що скаже своїй жінці. Спочатку хотів краватку сховати, але згодом прийшов до висновку, що це тільки справа смаку, чи вона комусь подобається чи ні. Він може назвати її оригінальною і в кожному разі подати арґумент, що вона припала до вподоби йому, а цеж найважніше.

Його жінка Берта запримітила новину ще перед обідом і сказала:

— Що за неможлива краватка, мій дорогенький. Мусиш її відміняти. А коли не хочеш сам, то я можу це зробити.

Андре не згодився. Він упевняв, що краватка чудова і дивувався, як вона може комусь не подобатись. Берта завсіди має якісь застереження, коли він сам щось собі купує, зате все, що вона купує — добре! Дійшло до такої виміни думок, що він пригадав свою повнолітність і згадав про те, що не може піддаватись — тиранії. Наслідок був такий, що два дні обоє не розмовляли із собою.

Була нагода, щоб зустрітись з Івонною. Андре змінив свою краватку на ту вибрану щойно на сходах, щоб жінка не бачила. Івонні дуже подобалось те, що він ходить в „її" краватці. Пішли разом повечеряти і потанцювати. Андре мусів оповідати про те, яке щастя принесла йому її краватка у тої високої особи, до якої він ходив представлятись. Вертаючись до хати Андре забув, що має на собі не ту краватку, в якій вийшов з дому. Зрештою жінка і так спала.

На другий день Андре був сильно здивований. Берта поводилась з ним незвичайно любо та симпатично. На початку заявила йому, що дуже жаліє свого вчорашнього поверхового осуду, бо бачить, що його нова краватка справді гарна своєю оригінальністю. На доказ свого щирого серця оповіла йому, що ще вранці зайшла вона до одної крамниці на вулиці Рен, щоб купити йому ще один примірник тої чудової краватки.

Андре глянув на жінку з недовірям, але побачивши її щирий, невинний погляд, був зворушений. Поцілував Берту, завязав собі одну з тих нових краваток і пішов до каварні, на Італійському Бульварі, де мала на нього чекати Івонна. Якжеж він здивувався, коли там замісць Івонни зустрів його сам власник крамниці і передав йому пакет. У пакеті була краватка — третя така сама, а поруч неї білет: „Тому, що Ваша жінка так дуже захоплена моїм добрим смаком, що зараз купила собі другий примірник вибраної мною краватки, пересилаю Вам іще останній зразок який маємо на складі. Більше можете не трудитись. Івонна".

Андре був скажений: на жінку, яка так його перехитрила, на Івонну, і найбільше на себе. Випив чорну каву, кинув пакет під стіл і пішов до одної каварні на Монпарнасі, де часто заходив. Уперше від часу, як був жонатий, просидів там цілу ніч у зовсім припадковому товаристві. Коли прийшов на другий день до дому аж на обід, жінка не дала по собі навіть пізнати, що гнівається. Та перша річ, яку запримітив він у своїй робітні, був саме той пакет, залишений у каварні.

Видко, що і в тому льокалі на Італійському Бульварі знали його, коли відослали йому згублену річ. Не знав, чи має сміятись. Мав тепер ті самі нові три краватки, які важко було відріжнити. Аж тепер мусів погодитись із своєю жінкою, що вони були „неможливі".

Перекл. а. б.

зовано таких шкільних рад, а вже істнуючі постепенно завмирали. Тепер у соймі зголошений з посольської ініціятиви законопроект, що мав би узгіднити фактичний стан з писаним правом у цій справі. Цей законопроект передбачує створення замісць давніх шкільних рад по повітах повітових комісій загальної освіти, а по волостях — громадських комісій загальної освіти. Отже нові органи шкільної господарки творяться при органах місцевої самоуправи. Мають вони складатися у повіті: з провідника повітового виділу (себто старости), повітового лікаря, двох учителів, що їх покличе міністерство освіти та 5 членів, що їх вибере повітова рада. У волостях ці комісії складатимуться з голови, що його делегує провідник громади, двох учителів з призначення м-ства освіти та 4 членів, що їх вибере волосна рада. До круга ділання повітових комісій освіти належить: а) опінія в справі шкільної сітки, б) вироблення в порозумінні зі шкільною владою пляну реалізації загального навчання в повіті, в) вироблення пляну позашкільної освіти для повітової самоуправи, г) опінія про освітні буджетові преліменарі повітової ради і волосних громад. Волосні комісії мають подібні права, але очевидно на терені збірної громади; одначе головним завданням їх буде радше надзір над діяльністю шкільної опіки при окремих школах.

Коли хоч побіжно проаналізувати права громадянства в цих запроектованих органах, то впадає в очі побожне бажання, щоб повітова самоуправа зуміла зреалізувати те, чого досі не всилі була доконати держава — зреалізувати загальне навчання в повіті (1,200.000 дітей поза школою). Зате зовсім не вражає те, що роля цих повітових комісій освіти зведена до видання опінії, коли прийняти під увагу і монопольні тенденції уряду в ділянці освіти і дух теперішньої конституції держави.

При того роду компетенції нових комісій освіти можна було очевидно позволити собі начеб на перевагу громадських чинників в особовому складі цих комісій. Цей склад комісій є дуже характеристичний і догідний для урядових чинників саме в ділянці шкільної політики супроти непольських народів. Завсіди можна сховатись за цей парaван волі громадянства. Істнування такого роду паравану — це звичайна річ. Ми його бачимо в законі про автономію вищих шкіл, де уряд не хотів взяти на себе відповідальности за справу прийняття студентів, а волів прикритись автономією вищих шкіл. Обсервуємо це саме явище у виборчому законі, у тих славетних окружних комісіях з їх специфічним під національним оглядом складом. Тепер і в шкільній політиці можна буде багато дечого звалити на польське громадянство, а навіть і на українське. Чейже в якомусь мінімальному числі будуть у цих комісіях і представники українського громадянства. І знов повториться стара історія: у волосній комісії освіти буде більше українців, хоч менше, як поляків, а в повітовій буде українців вже як на лік. Чейже не дурно нові комісії створено при місцевій самоуправі і саме ця самоуправа вибирає членів тих комісій. Дарма, що архітектонічна будова самої територіяльної самоуправи дуже дивна, бо виглядає, як опрокинута пірамідa...

Отже в нових освітніх громадських комісіях голос українців не буде відповідати ані нашій численности, ані нашій силі. Тому при ознайомленні з новим законопроектом шкільної самоуправи мимохіть по контрасту наче пригадується колишній проект проф. Цолля, що дістав був навіть апробату марш. Пілсудського. А цей проект передбачав майже справжню автономію для українського шкільництва. Чейже без шкільної автономії не можна створити широкої бази для дійсного польсько-українського порозуміння.

Далеченько від цього всього відбігла наша дійсність і — що важніше — не видно, щоб скоро прийшло до виконання цього безспірного заповіту марш. Пілсудського.

Мамусю, Ти повинна влекшити собі працю!

Під увагу.

Пресова боротьба останніх днів поміж деякими нашими громадянами протилежних таборів дійшла вже до нечуваних розмірів некультурної форми і негідного змісту, — коли загал українського громадянства щиро бажає поважної праці і єдности провідної думки, щоби спільними силами добувати творчі вартости для добра української нації.

Як старший громадянин, що не привик приглядатися боротьбі такими шкідливими і понижуючими нас засобами, — відчуваю з українським громадянством тяжкий біль і згіршення, як також небезпеку занепаду національних чеснот, — і тому підношу цей прилюдний заклик спамятатися, призадуматись і заперестати соромну боротьбу своїх проти своїх, — щоб звести ріжниці думок і поглядів на шлях громадянської виміни думок і предметового вияснення спірних справ в інтересі спільних нам ідейних змагань.

20. III. 1936. Д-р Кость Левицький.

Спротив членів Ради Ліґи Націй

проти постанов льокарненських держав.

ЛЬОНДОН, 21. 3. ПАТ. На приватному засіданні вчора пополудні Рада Ліґи розглядала звіт британського уряду про постанови льокарненської конференції. Члени Ради Ліґи дістали повний текст постанов всього 2 години перед засіданням; правдоподібно льокарненські держави сподівалися, що інші члени Ради розглянуть предложення побіжно і заапробують їх у понеділок. Тимчасом над ними розвинулася довга і жива дискусія. Більшість членів Ради звернула увагу на те, що у пропозиції надто багато загальників та неясних місць. Компетенції проектованої міжнародньої конференції надто широкі, крім того торкаються держав, що не належать до Ліґи; годі їм накидувати постанови Ради, не порозумівшись з ними заздалегідь. Взагалі сигнатарі Льокарна вмішалися до справ, які до них не належать. Того роду критичні завваги висловили представники Польщі, Еспанії, Румунії, Данії, Туреччини та інші. Італійський амбасадор Ґранді не висловився про постанову льокарненських держав тому, що римський уряд ще її не затвердив. Коли справа прийняла такий некорисний оборот, мін. Іден заявив, що не йде тут про проект формальної резолюції, бо навіть Італія, одна з держав, що пропонують її, не заняла ще дефінітивного становища. Тому пропозиція льокарненських держав мусить перейти реґулямінову процедуру; розглянуть її в понеділок.

Більшість членів Ради здивована, що сигнатарі Льокарна пробували їх злегковажити, послуговуючися методами, що нагадують пакт чотирьох.

ЛЬОНДОН, 21. 3. ПАТ. Представники т. зв. невтральних членів Ради Ліґи: Еспанії, Швеції, Норвеґії, Данії, Голяндії та Швайцарії зібралися нині рано, щоб обговорити пропозиції льокарненських держав.

Справа статтей Дмитра Палієва.

**КОМУНІКАТ
РАДИ ТОВАРИСТВА ПИСЬМЕННИКІВ
І ЖУРНАЛІСТІВ ІМ. І. ФРАНКА.**

Рада Товариства Письменників і Журналістів на своєму засіданні 20. III. 1936. одноголосно рішила:

Справу статтей члена Товариства, ред. Дмитра Палієва, п. н. „Моя відповідь“, поміщених у „Батьківщині“, передати судові, зложеному з трьох членів і одного заступника, покликаних Радою зпоміж членів Товариства. Самозрозуміло, що у звязку з цим Рада Товариства припиняє ред. Дмитра Палієва в членських правах до часу вирішення справи судом. Рада Товариства постановила просити суд розглянути справу не тільки всесторонньо, але і якнайскорше.

Рада Товариства Письменників і Журналістів ім. І. Франка у Львові.

---

500 мільйонів для фармерів.

Як відомо, верховний суд Злучених Держав у Вашинґтоні визнав закон про ААА (Аґрікольчурел Адджастмент Акт, себто постанову про вирівнування хліборобських цін) — неконституційним. Згідно з традицією той закон перестав бути законом. Тепер Конґрес у Вашинґтоні приняв новий проект закону про поміч фармерам під назвою „бил про консервацію ріллі“. На це призначено суму 500 мільйонів долярів. Федеральна влада цими грішми має винагороджувати фармерам страти у прибутках.

Секретар хліборобства Генрі Воллес, який назвав рішення верховного суду „управненим злодійством“, каже, що коли підчас світової війни федеральна влада наказувала фармерам сіяти більше збіжжя і платила вищі ціни, то тепер вона повинна їм помогти вернутись до давньої управи ріллі, себто вилишити багато ріллі облогом і при тім винагородити їх страти.

Зміна адреси 1 зол. Можна присилати почтовими марками.

За новий федеральний податок в Америці.

Президент Рузвельт звернувся до конгресу з предложенням про новий федеральний податок. Він пропонує основну зміну федерального податку на корпорації, так щоб новий податок приніс федеральному скарбові додатково 620 мільйонів долярів прибутку.

Податок на „нерозділені зиски“ корпорацій мав би принести річно 614 мільйонів долярів, але після скасування ріжних давніх корпораційних подедків нового чистого прибутку для федерального скарбу остало би всього 620 мільйонів долярів. Це податок на багацтва і тому багаті корпорації протестують.

Ширіть наш часопис!

Як Японія готується до війни на Далекому Сході?

Прага, березень 1936.

Отсим нинішнім дописом навязую до статті
М. Данька „Як Москва готується до війни на Дал.
Сході", що її принесло „Діло" з 13. ц. м. У згаде-
ній статті М. Данька читаємо між іншим таке:
„Як реагує Москва на все, що діється на Далеко-
му Сході" — грандіозними приготуваннями до
війни". А як-же реагує Японія на все те, що ді-
ється на Далекому Сході? Теж такими самими
приготуваннями.

Щоб доказати правдивість своєї відповіди,
наш женевський кореспондент привів за корес-
пондентом офіц. німецького „Фелькішер Беобах-
тер" на Далекому Сході Гансом Требсом — дані
з повідомлення інформаційного відділу „Півден-
ної Манджурської Залізниці" про гарячкову бу-
дову нових совітських залізниць, призначених
лише для сконцентрованого наступу на Манджу-
рію та Монголію. Щоб доказати правдивість нашої
відповіди, ми приведемо знову декілька даних за
офіц. совітською „Правдою", як Японія приготов-
ляє матеріяльні бази для майбутньої війни в Со-
вітами. Гадаємо, що оба ці дописи будуть добре
один одного доповнювати й цим дадуть нашим
читачам один суцільний образ.

У своїх міркуваннях „Правда" виходить з
опису незвичайного розмаху японського проми-
слу в останніх роках. Тайн цього розмаху треба
шукати: 1) у триванні „малої війни" в Китаю і 2)
в гарячковій підготові матеріяльних баз для
„великої війни" на континенті. В останніх чоти-
рьох роках японці найбільш уваги присвятили
саме витворенню отсих баз, без яких булаб не-
можлива „велика війна".

Вже при кінці 1933. р. японський промисл
досягнув рівня з 1929. р., себто рівня перед поя-
вою господарської кризи. У 1934. і 1935. рр. інтен-
сивний розвиток цього промислу тривав далі.
Особливо сильний був зріст металюргічного, хе-
мічного і текстильного японського промислу. Для
його характеристики досить привести тут декіль-
ка дат: продукція литого заліза в Японії разом
з Кореєю і Манджукуо виносила у 1928. р. 1.310.000
тон річно, а 1935. р. аж 2.680.000 тон, сталі ви-
продуковано в Японії в 1928. р. 1,906.000 тон, а
в 1935. р. аж 3,950.000 тон.

Само собою, що на такий величезний зріст не
вплинуло ніщо інше, як лише реорганізація ар-
мії й фльоти у звязку з приготуваннями до „ве-
ликої війни."

Не менш цікаве й те, що в останньому часі в
Японії особливу увагу звернули на збільшення
продукції спеціяльних технічних родів сталі. У
звязку з цим ще й нині переводять в Японії ши-
року реконструкцію металюргічних фабрик, став-
лять нові високі печі, електрівні й т. п. В тяжкій
індустрії всю увагу присвячують знову удоско-
наленню виробництва всього того, що конче й не-
обхідно потрібне для моторизації армії. Не менше
уваги присвячують нині в Японії теж зростові
хемічного промислу.

Куди складніща є ситуація Японії, коли йде
про т. зв. колірні металі. Їх мусить Японія дово-
зити і тому за останні роки Японія призбирала у
себе великі припаси міди, цинку та олова, особ-
ливуж увагу звернула на виробництво алюмінія,
так дуже потрібного для авіятики.

Найгірше стоїть Японія щодо нафти. Але і
під цим оглядом в Японії роблять усе можливе,
щоб призбирати якнайбільші її резерви. Японія
довозить 85—87 прц. нафти. Японський уряд ви-
дав розпорядження, що на випадок війни мусять
мати потрібні запаси нафти і споріднених з нею
плодів не лише військові склади, але і склади
приватних підприємств. В останньому часі ви-
йшов новий розпорядок япон. уряду, що всі фірми,
які в Японії торгують нафтою й її дериватами, в
цьому числі теж і закордонні, мусять мати у
своїх магазинах такі припаси нафти, які вистар-
чилиб найменше на пів року.

„Мала війна" в Китаю і приготування до „ве-
ликої" війни" привели до великого фінансового
напруження в Японії. Особливо бє в очі величез-
ний зріст державного буджету у звязку зі збіль-
шенням військових видатків. Для ілюстрації ви-
старчить привести таку табельку:

роки:	заг. держ. буджет	мін. війни	мін. фльоти
1930	1,608.639	227.455	227.129
1935	2,215.675	492.959	529.683
1936	2,272.000	503.000	551.000

Японський державний довг з 1935. р. в по-
рівнанні з 1931. р. зріс саме вдвоє і дійшов до ви-
соти 10 міліярдів єнів.

Від початку 1933. р. реорганізація і нове
озброєння японської армії йшло просто шаленим
темпом. Ось вам знову декілька дат для ілю-
страції:

Назва виробл. предметів	Зріст виробництва (вир. сили) в штуках	
гармат всіх калібрів	7.000	10.000
ріжних скорострілів	100.000	150.000
крісів	2,500.000	3.000.000
тракторів	не виробляли	1.000
літаків	100	6.000
вантажних авт	300	5.000
танків	не виробляли	1.600
лет. моторів	200	9.000

Інтенсивний розвиток військового промислу
в Японії уможливив не лише здійснити модерні-
зацію й технічну реконструкцію японської армії
мирного часу, але дав теж змогу створити мобілі-
заційні припаси, потрібні для розвитку армії
та її постачання для моменту вибуху війни й її
довшого ведення.

Величезну працю виконала Японія теж на
полі ознайомлення армії з усіми новими технич-
ними засобами ведення війни. В рр. 1933-34 ви-
школено 150.000 вояків постійної армії і резерв,
а цей вишкіл коштував Японію понад 20 міліонів
єнів. Створено великі кадри летунів, танкістів,
шоферів, гарматчиків і військових техніків.
Створено теж чимало нових спеціяльних технич-
них відділів.

„Правда" запевнює, що япон. армія змінила-
ся теж значно і під оглядом своєї кількости і під
оглядом своєї якости. І так напр. „Правда" подає
такі дати для ілюстрації чисельного стану япон-
ської армії в порівнанні з роками 1930. і 1936.:

1. січня 1930. було в яп. армії 285.000 людей,
4.120 скорострілів, 932 гармат, 80 танків, 50 пан-
церних авт і 500 літаків.

1. січня 1936. вже було в ній 345.000 людей,
6.940 скорострілів, 1.590 гармат, 700 танків, 300
панц. авт і 1.280 літаків.

Якуж армію може — на думку „Правди" —
поставити до „великої війни" Японія? Найімовір-
нішою цифрою вказує „Правда" 1.500.000 аж
2.000.000 людей, озброєних за вимогами наймо-
дернішої військової техніки.

Оба ці дописи, М. Данька і наш, здається до-
сить ясно показують, яка ситуація панує на Да-
лекому Сході й що вона може, а здається, й му-
сить таки довести до зудару обох тих сил, які до
цього зудару так пильно приготовляються. Дале-
кий Схід це дійсно „ключ до розвязки" цілої су-
часної міжнародньої ситуації, а етапи розвитку
т. зв. далекосхідної проблеми це одні з головних
вирішних чинників основних політичних ходів у
европейській політиці. Не треба, здається, це
зайвий раз повторяти, що — ніщо інше, як лише
оця далекосхідня проблема примусила Совіти „пі-
ти в Европу" і тут натворити те все, що нині так
прекрасно помагає „закріпляти" загальний мир.

М—н.

Нова назва Української Академії Наук.

Рада народніх комісарів УССР затвердила 21.
лютого новий статут Української Академії Наук,
узгіднений із статутом всесоюзної Академії. У
звязку з цим змінили назву Академії, яка буде
називатися тепер Академією Наук УСРР. Треба
пригадати, що це вже друга зміна назви цієї Ака-
демії, яка при оснуванні в 1918. р. урядом геть-
мана Скоропадського дістала була назву Всеу-
країнської Академії Наук.

Німеччина відкине льондонські пропозиції.

ЛЬОНДОН, 21. 3. ПАТ. Дипльоматичний ко-
респондент „Дейлі Мейль" довідується з кол,
зближених до німецької делегації, що уряд Ні-
меччини відкине нині льондонські пропозиції,
які обмежують суверенність Німеччини в Надре-
нії. З найбільшим спротивом Німеччини стрінеть-
ся пропозиція ввести британське та італійське
військо до Надренії і пропозиція передати справу
французько-большевицького пакту до вирішення
гаському трибуналові. Урядові британські кола
приготовані, що Німеччина відкине ці дві про-
позиції, але ще вчора вечором мали надію, що
дійде до переговорів у цих справах.

Рібентроп вертається до Берліна.

ЛЬОНДОН, 21. 3. ПАТ. Німецький делеґат
амб. фон Рібентроп відлетів нині пополудні до
Берліна, щоб засувати канц. Гітлерові справу пе-
реговорів. Не відомо, чи фон Рібентроп вернеться
знову до Льондону. Рішення в цій справі зале-
жить від канц. Гітлера. Тутешні кола німецької
делеґації здогадуються, що фон Рібентроп вер-
неться до Льондону з новими пропозиціями Ні-
меччини, які змагатимуть до зміни постанов, що
їх приняли представники льокарнеських дер-
жав.

Спільна акція Китаю і СССР. проти Японії:

Військовий договір СССР з Китаєм.

ТОКІО, 21. 3. ПАТ. Аґенція Домеі повідом-
ляє: Преса пише, що СССР і Китай підписали
тайний договір проти Японії. Большевики зобо-
вязалися припинити комуністичну пропаганду в
Китаю і прийти нанкінському урядові з матері-
яльною допомогою. Зате Китай прирікає при-
пинити акцію проти китайських комуністів, зміц-
нити свої прикордонні відділи проти Японії і
співпрацювати з большевицькою армією та ки-
тайськими комуністичними військами. Крім того
нанкінський уряд не буде простягати своєї суве-
ренности у Монголії і буде робити все в порозу-
мінні з урядом СССР.

З організаційного руху.

З життя й діяльности Народньої Організації Українців м. Львова.

Замарстинів.

Замарстинів, чи не найбільш загрожена денаціоналізацією дільниця Львова, дав доказ, що українська культура, традиція, віра батьків і національність мають непереможну силу. Поляки мають на Замарстинові недавно побудований великий костел. Колись місцева громадська рада подарувала цьому костелові 15 моргів луки; українцям, які хотіли побудувати собі церкву рада рішила дати два морги. Львівський магістрат по довгих перелетіях признав ухвалу громадської ради і мав намір віддати українцям у посідання площу. Але вистало, щоб десять замарстинівських поляків внесло спротив і ухвалу змінили. Тисячі українських голосів були менше важні, як оцих десять польських. І тому тиснуться наші громадяни в малій читальняній каплиці, де відбуваються гр.-кат. богослуження ще зперед війни.

Злість, жаль, обурення — все те дратує українців Замарстинова. Одначе вони розуміють, що їх ратунком є не опускати рук та щоденною працею і солідністю набирати гарту. Тому вони так чисельно зібралися в неділю 8. ц. м. в год. 12. вполудне на сходини своєї дільницевої Народньої Організації в читальняній домівці, де голова Н. О. *пос. д-р Степан Біляк* у півторагодинному рефераті склав звіт з діяльности УПР, обговорив значіння української справи на міжнародній політичній арені та засув(ав) коротко світові політичні події. Приявні нагородили прелєґента рясними оплесками. Другий з черги говорив п. *Агатон Добрянський.* Промовець обговорив відношення польського уряду до українців та наше становище під теперішню пору. Опісля перейшов до організаційних справ і справи фонду. Його поради, як слід дбати про витворення інтелектуальної і збірної сили та зліквідувати безробіття між кваліфікованою молоддю викликали велике зацікавлення між слухачами.

Присутні ухвалили після того повне довіря УПР і висловили домагання до уряду, щоб нарешті приступив до реалізації предложених йому нашим проводом постулятів. Як реферати, так і хід дискусій стояли на високому рівні. Сходини скінчились в год. 2-30.

ЗМОТОРИЗОВАНА СТОРОЖА БЕЗПЕКИ.

МОРАВСЬКА ОСТРАВА, 21. 3. ПАТ. „Ческе Сльово" повідомляє, що на залізничому відтинку Карвіна—Чеський Тешин—Чадца ввели змоторизовану сторожу безпеки: збудували моторовий віз, який опанцирили, щоб забезпечити машиніста перед обстрілюванням. Віз будуть доміпляти до поїздів, які курсують на цій лінії з огляду на побоювання саботажів.

Звіт з діяльности Союзу українських журналістів і письменників на чужині.

Звіт обіймає час від 26. березня 1934 р. до 29. жовтня 1935 р. В березні 1934 р. до Союзу належало 54 членів, впродовж звітового року помер проф. В. Біднов, член фундатор Союзу; вступив до Союзу один член. Тому загальна кількість членів на 29. X. 1935 р. залишилася без змін. В числі 54 членів є один почесний член — О. Олесь та 53 дійсні члени. Управа Союзу складалася: з голови С. Сірополка, заступника голови П. Феденка, скарбника І. Мірного, секретаря В. Филоновича та двох членів без спеціяльних функцій — Д. Дорошенка та П. Котовича. Після виїзду останнього з Праги заступив його перший кандидат — К. Мацієвич. Управа відбула 9 засідань та декілька нарад президії. Головна діяльність Управи за цей час виявилася в організації прилюдних вечорів, на яких виголосили такі реферати: 1. П. Феденко — „Національна проблема в СССР"; 2. Б. Мартос — „Справа полковника Болбачана в 1919 р."; 3. Г. Романчич — „Враження з подорожі по українських землях та Канади"; 4. М. Славінський — „Життя та діяльність М. Старицького"; 5. Д. Дорошенко — „Бібліографія творів М. Старицького"; 6. Д. Антонович — „М. Старицький, як поет і драматург"; 7. Антонович — „Завдання української пропаганди за кордоном"; 8. Д. Антонович — „Підземна течія романтизму в українській поезії та його вплив на сучасну еміґраційну поезію"; 9. П. Феденко: — „Українська література в другім пятиріччі"; 10. Д. Дорошенко: — „Спомини про український театр при кінці XIX. та на початку XX. в."; 11. О. Бочковський — „Абісинія і світ".

З інших справ, якими займалася Управа, слід згадати справу переведення, з її ініціятиви, збірки пожертв на надгробний памятник на могилі українського письменника В. Леонтовича. Крім того Управа Союзу відгукнулася на всі важливіші події, так чи інакше звязані з українською справою. І так Управа надіслала телеграму до Ліги Націй з протестом проти приняття СССР до Ліги Націй; вислала привітання міністрові закордонних справ ЧСР д-рові Е. Бенешові з нагоди 50-ліття його народин президентові Чеської Академії Наук і Мистецтва проф. д-рові Ферстерові з нагоди 75-ліття його народин; Зіздові жіноцтва на Підкарпатській Русі; Всеукраїнському Жіноч. Конґресові в Станиславові; делегатському зіздові Українського Центрального Комітету в Польщі; Комітетові вшанування памяти О. Федьковича в Чернівцях; вислала співчуття доньці Б. Берисовій з нагоди смерти її матери. Управа брала також участь у влаштуванні спільно з іншими українськими організаціями свята 85-ліття народин президента ЧСР Т. Масарика та концерту-академії памяти Т. Шевченка, а також брала участь, виславши свого представника, у святі проголошення незалежности Білоруси. Накінець, слід згадати, що Управа Союзу делеґувала свого представника для участи в Міжорганізаційній Комісії Підготовчого Комітету у справі Всеукраїнського Національного Конґресу.

Вкінці слід згадати, що через недостачу матеріяльних засобів Управа не могла перевести в життя деяких намічених плянів, як наприклад, видання бюлетину Союзу.

Загальні збори одноголосно ухвалили річевий і грошевий звіт управи та признали абсолюторію уступаючій управі.

До нового складу Управи вибрали: головою — С. Сірополка та членами — П. Феденка (заст. голови), І. Мірного (скарбник) та М. Матюшенка (секретар). Кандидати: К. Мацієвич і Д. Дорошенко. До складу Ревізійної Комісії вибрали: М. Витинського, Б. Мартоса та І. Кабачкова.

КРІВАВА ДЕМОНСТРАЦІЯ.

БРЮСЕЛЯ, 21. 3. ПАТ. У Лювені відбулася бурлива маніфестація флямандських студентів перед вікнами осідку організації Народній Леґіон. Вибили шиби будинку, стріляли з револьверів. Ранений один член Нар. Леґіону й один студент-флямандець. Поліція привернула порядок і перевела ревізію в осідку Нар. Леґіону.

ПЕРЕД СКАСУВАННЯМ ВИІМКОВОГО СТАНУ В ЯПОНІЇ.

ТОКІО, 21. 3. ПАТ. „Домеі" заповідає, що в найближчому часі скасують виімковий стан. Військові відділи, що їх візвали до Токіо з провінції у звязку з подіями 26. лютого, дістали приказ вернутися до залог.

Свято в честь Тараса Шевченка в Торуні.

Українська кольонія в Торуні, на Поморю, відсвяткувала 15. березня ц. р. 75-ліття смерти Т. Шевченка академією, на яку прийшло коло 60 осіб, придніпрянців і галичан. Відрадне явище й те, що доволі багато було дітей, таки тутешніх уроженців, у віці від 3 до 12 літ. Деякі навіть у народній ноші.

В салі ресторану, де відбулася академія, висів на головній стіні портрет Тараса. Під ним національний прапор з тризубом у терневому вінку. Настрій поважний. Видно між зібраними зворушення, коли довелося так далеко від своїх пошанувати незабутнього Пророка.

На програму склались, як звичайно буває вступне слово, „Заповіт" відспіваний мужеським хором, реферат: „Шевченко і націоналізм" і коло десять дитячих декламацій. Мило було почути: „Думи мої", „Мені однаково" чи „Обніміться", які виголосили уродженці вже на Помор'ю діти по українськи, хоч і з польським наголосом! Всеж таки булоб бажано, щоб батьки дітей більше уваги звертали на знання своїх дітей і вживали постійно рідного слова в дома.

Свято закінчилось товариською гутіркою і збіркою на Музей Визвольної Боротьби у Празі.

Г.

240 осіб втонуло у Злучених Державах.

ПОШЕСТЬ, ГОЛОД І ГРАБЕЖІ.

НЮ ЙОРК, 21. 3. ПАТ. У шістьох східних стейтах **50 міст поважно знищених**, у чотирнадцятьох стейтах, обнятих повінню **згинуло 240 осіб, а 300.000 осталось без даху.** У Пенсильванії та західній частині Вірджінії **вибухла пошесть тифу та дифтериту.** У стейті Мейн проголосили **воєнний стан.** У Пітсбурґу жінки та діти збирають зіпсуті харчі, які викинула вода на беріг. **Виголодніле населення грабує крамниці з харчами** — доходить до зударів з поліцією; у Пітсбурґу **300 підростків напало на товаровий поїзд, що віз харчі.** Юрби виголоднілих дітей шукають родичів. У Менчестері **втонуло 200 звірят у зоольоґічному городі.**

ЛАТВІЇ ГРОЗИТЬ ПОВІНЬ.

РИГА, 21. 3. ПАТ. Двина піднеслася 3 і пів метра понад нормальний рівень; пробують розсадити ледову запору біля Динабурґа. По совітському боці леди ще не рушили; як це станеться, положення ще погіршає.

Шевченківський концерт у Кракові.

Краків, 18. березня.

Заходом усіх українських культурно-освітніх товариств у Кракові відбувся в неділю 15. березня ц. р. в „Салі Сеській“ при вул. св. Яна ч. 6. концерт у честь Шевченка. „Саля Саська“ виповнилася цілком українською кольонією. Хорами проводив інж. Ярослав Менцінський, фортепіян обслуга п. Іва Левицька-Павликова.

Шевченківські концерти у Кракові все мають гарний успіх. І цьогорічний концерт мав теж необиякий успіх.

Започаткував концерт хор могутнім „Заповітом“ композ. М. Вербицького. Після короткого вступного слова, що його виголосив голова Філії Т-ва „Просвіта“ в Кракові радн. Володимир Міськевич, почалася дальша концертова частина.

Міш. хор під вправною рукою інж. Яр. Менцінського виконав бездоганно Лисенка „Туман хвилями лягає“ і Шевченка-Вехнянина „Садок вишневий коло хати“. Зовсім вдоволяюче виконав муж. хор Шевченка-Лисенка „Утоптала стежечку“, менше вдатно — Шевченка-Лисенка „Гамалія“. Треба тут згадати про одну дуже милу несподіванку, а саме: оба хори — і мішаний і мужеський — виступили в народніх строях, що — річ ясна — викликало тут небуденне враження та захоплення. Ці чудові строї спроваджено зі села Гнилички, збаразького повіту.

Атракційною точкою програми було баритонове сольо арт. опери Степана Романовського: Шевченка-Лисенка „Огні горять“. Публика була захоплена його співом і на настирливе її домагання виконав арт. Романовський аж три надатки: а) Масляка-Нижанковського „Ах деж той цвіт?“, б) Шевченка-Лисенка „Ой, чогож та почорніло, зеленее поле?“ і в) Шевченка-Лисенка „Минають дні“. Повний сили голос арт. Романовського, знаменита інтерпретація слів і справжнє мистецтво виконання заблестіли всією красою.

З правдивою насолодою слухали всі декламації п. Іванки Смишівної, що прекрасно деклямувала вибір із „Думок“ Шевченка. Вроджена артистка, вчуваючись, віддала кожне слово з повним зрозумінням і в цілості дала щось незвичайно гарне — мистецьке. Гарно теж деклямувала п. Мартуся Шарівна Шевченкові „Псальми“ (пс. 81.).

Сцену з погруддям Шевченка прибрано квітами, килимами та вишиваними рушниками. Вишивки на сцені та хор у народніх строях творили одну гармонійну картину, що робило дуже миле враження. Цілість концерту давала наскрізь поважний настрій, гідний 75-ліття смерти Шевченка.

Т. С—ко.

ТАЙНА РЕВОЛЮЦІЙНА АРМІЯ В СИРІЇ.

Влада викрила організацію арабських націоналістів, які почали організувати революційну армію з 20.000 людей, розкинених в ріжних містах, головно в Дамаску та Алепо.

КАРА СМЕРТИ НА БУНТІВНИКІВ.

АДДІС АБЕБА, 21. 3. ПАТ. Вчора воєнний суд засудив на кару смерти деджаків Габреста, Амата й Амадіялія за змаганий бунт проти наслідника престолу, який є в Десіе.

Акція проти районових молочарень „Маслосоюзу“.

(ДОПИС З ЖОВКІВЩИНИ).

Читачі „Діла“ вже знають про планову акцію ріжних польських чинників проти наших районових молочарень у Чортківщині, де влада замикає раз-пораз сметанкові станції та самі відбірні сметани — районові молочарні. Міркував би дехто, що це відірвана акція і відбувається лише в тернопільському воєвідстві. Ні! Таку планову акцію проти наших молочарень ведуть тепер і в Жовківщині.

В Жовкві відбулася ще 26. лютого ц. р. нарада в старостві, на яку староство запросило дідичів, війтів, писарів та інших громадських урядовців, управителів шкіл і т. д. На нараду приїхали теж представники Хліборобської Палати зі Львова. На цій нараді рішили засновувати сметанкові станції в тих наших селах, де вже відкрила сметанкові станції районова молочарня в Боянці, а саме: в Борові, Стремені, Реклинці та інших сусідніх селах. Війт з Мостів Великих заявив уже селянам зі Стремені, що вони мусять носити молоко до Мостів, а не до Боянця, бо так уже рішили в старостві. Знову дідич Зіболок Білинський, який є теж війтом у волости Зіболки, скликав нетайно, бо 27. II. ц. р. усіх солтисів і доручив їм вести пропаганду за районовою молочарнею в Зіболках, яку організує колишніх „Дністросин“ (аґохота для „русских“) разом зі „звіонком“. Одночасно доручив перевести солтисам спис громадян у свому селі, хто є за українською районовою молочарнею в Ременові, а хто за новою молочарнею в Зіболках. Такий спис перевели вже в селі Вертасові, яке в цілости є зорганізоване при нашій районовій молочарні в Ременові. І тут на 200 господарів ледви вісім (слуги з двора та громадські урядовці) підписалися за Р. М. у Зіболках. Подібні списи переводять і по інших наших селах.

На цю акцію польських урядових чинників реагують наші села дуже добре. Доказом цього є поведінка селян темного досі і загуканого села Звертова, яке ще зпочатком січня ц. р. мало що не звев'язало організатора нашої районової молочарні в Ременові за те, що посмів сягати на їх молочарню. Нині це село у відповідь на ту польську акцію добровільно попідписувало заяви, що все молоко доставлятиме до нашої молочарні в Ременові і доставляє вже понад 400 літрів молока денно. Одночасно заявило, щоб наша молочарня забрала всі їх машини без сотика заплати, бо тоді вже „певно належатимуть до Ременова“. Подібну реакцію видно і по інших селах. В Кукизові багато селян прийшло з дикої до нашої молочарні.

Не помагають нічого запевнення п. Білинського, що нові районові молочарні в Зіболках і в Колодні дістануть великі кредити.

Кружляють поголоски, що 25. березня ц. р. відбудеться у старостві або в повітовому виділі в Жовкві нова молочарська конференція. Яка її ціль — легко догадатись.

ЗВИХНЕНІ ЛЮДЦІ І МОСКВОФІЛИ ОСНОВОЮ АКЦІЇ ПРОТИ НАШИХ МОЛОЧАРЕНЬ У СОКАЛЬЩИНІ.

При кінці лютого ц. р. відбулася ширша нарада польських чинників у молочарській справі в місті Сокалі, куди приїхало аж сімох членів організаційної комісії Хліборобської Палати. Ці панове вели таку балачку в поїзді до Сокаля: Нові районові молочарні будуть зорганізовані без огляду на кошти. При заснуванні нових молочарень слід спиратися на „звихнених давніх провідниках“ по наших селах і на москвофілах. Негайно слід зорганізувати бодай декілька нових кооперативних молочарень до часу, коли новий молочарський закон не віддасть Хліборобській Палаті права означувати райони нових монопольністичних молочарень. Тішилися, що в новому молочарському законі є „гнучка“ стаття, якої постанови можна буде інтерпретувати все на „свою“ користь, себто в користь поляків. Були теж вдоволені, що наші кооперативні провідники не натрапили ще на суть їх роботи.

АКЦІЯ ПОВІТОВОГО ВИДІЛУ В ЯВОРОВІ.

Повітовий виділ в Яворові за підписом старости д-ра Юрія Лося розіслав до всіх волостей і міських управ у повіті до ч. 8/9/Рол. з дати Яворів, дня 19. лютого ц. р. такий обіжник: У звязку з недалекою районізацією повіту для справ звязаних з молочарством, наказую зладити і предложити до дня 29. лютого ц. р. повітовому виділові докладні викази: 1) всіх молочарських філій з поданням їх централь; 2) всіх покупних і приватних молочарень з поданням фірми, прізвища та імена власника; 3) при кожній молочарні або філії подати число доставців (членів) та кількість молока, яку тепер переробляють і кількість, яку переробляли в літньому сезоні.

Крім того у справі нової акції за монополістичними молочарнями відбулася нарада в салі повітового виділу в Яворові дня 7. березня ц. р.

АНТОНІНА СТРУТИНСЬКА.

Перша українська повість по англійськи.

> А може це справді не люди, що так судорожно вються з болю в поросі і в леді землі? — Ні, це людські істоти.
>
> Бо тільки людина так тяжко страждає.
>
> Осип Турянський: „Поза межами болю“.

Наслідком якоїсь дивної іронії долі здійснюється оце мрія й останнє побажання в житті автора щойно по його смерти: саме в минулому році появився в Америці англійський переклад могутньої поеми в прозі Осипа Турянського „Поза межами болю“. (Lost Shadows by Osyp Turiansky. Translated from the Ukrainian by Andrew Mykytiak Publishers New York Copyright, 1935, by Empire Books, ст. 246, 8°).*) Усупереч поширеній містифікації про існування німецького та навіть інших перекладів це перша спроба перекладу повісти Турянського і, хоч як це дивно, одночасно перша українська повість по англійськи за океаном.

Чому цей, а не інший твір нашої літератури вибрав А. Микитяк для американської публики, це вже тайна його літературного смаку; певне тут рішала приязнь перекладача з автором. Пускати ж у світ белетристичний твір, що потойбіч людського горя намагається розкрити загадку життя й смерти, в Америці, де знаходить попит тільки легка й безжурна лектура або не менше легка й безжурна, сензаційна фільма, словом, де верховодить рожевосяйний оптимізм у тих речах, — на всякий випадок справа не дуже то безпечна. Тут треба було не побоятись справжнього риску. А всетаки в видавця було на це доволі снаги, відваги й хисту.

Жахливий епізод світової війни, коротка історія сімох австрійських полонених, між ними й поета, у сербській неволі 1915 р., що з приводу наступу австрійських військ (ген. Макензена) приневолені були пройти шлях смерти почерез альбанські гори в напрямку Адрійського моря до Італії; тут відлучившись від походу й на сніжному цвинтарищі дикої природи пережили пекло мук серед голоду, холоду та нечуваного фізичного й духового виснаження; дантейське пекло горя й нужди, що з нього вийшов поет тільки чудом — і сучасна американська дійсність, той вічний рай, де навіть безробіття приймає вибагливі форми комфорту й пишноти — це справді яскраві контрасти. Та саме в них мабуть і в тій самій ній екзотиці сюжету лежить психольогічна сила привабливости названого твору. Тому й не диво, що саме ця чоловіколюбна книга переживань Турянського найшла, як запевняють нас, пригожий ґрунт у країні новітніх вавилонських веж чи хмародерів, зуміла потрясти, коли вже не сумлінням, то бодай нервами американських бізнесменів. За першим накладом, що миттю розійшовся, видавець іще того самого року збірається ладити другий. Тоді як у Галичині мало хто читав „Поза межами болю“, а декому воно видається чимось уже перестарілим. Це зрозуміле. Ідея твору для нас не на часі. З жахом теж відвертаємося від тих листків, пройнятих морозом смерти. Досить нам воєнних страхіть і трагедій, хоч би вони були писані направду чиєюсь кров'ю. З другого боку мимоволі приходять на думку блискучі успіхи Ремарка „На заході без змін“ та тріюмфальний хід звукової фільми із воєнними картинами. Доводиться жаліти, що твір Турянського не має тієї святої простоти справжніх архитворів, що він місцями надприродно патетичний, з формою не надто модерною, недостачею живої дії тощо.

(Далі буде.)

*) Цю книжку привезла до Галичини після своєї минулорічної поїздки по Америці Впр. м. Северина Париляк ЧССВВ., даючи в той спосіб змогу пізнати ближче цей переклад. На її інформаціях поляґає теж звістка про видавничі труднощі й враження, що його викликала повість Турянського в Америці та звістка про підготову до другого видання.

Перед пленарним засіданням сойму і сенату.

ВАРШАВА, 21. 3. ПАТ. В понеділок 23. березня ц. р. відбудеться засідання господарсько-скарбової комісії сенату, яка радитиме над проєктом закону у справі змін статуту Польського Банку. У вівторок пополудні відбудеться пленарне засідання сойму. Порядку нарад покищо не устійнено. Цього дня адміністраційна комісія сенату розгляне принятий соймом законопроєкт про ритуальний заріз. В середу радитиме адміністраційна комісія сенату над проєктом закону у справі продовження каденції тимчасової влади м. Варшави. Крім того буджетова комісія сенату розгляне проєкт закону у справі затягнення позичок на інвестиційні цілі пошти і залізниці. Буджетова комісія сойму розглядне проєкт закону про льотерійний монополь і внесок пос. Голинського у справі скасування військового податку. Правнича комісія сенату розгляне урядовий проєкт векслевого і чекового закону.

При кінці чергового тижня відбудеться пленарне засідання сенату.

Клопіт з ритуальним зарізом.

Сойм приняв законопроєкт про ритуальний заріз.

ВАРШАВА, 21. 3. ПАТ. Вчора відбулося пленарне засідання сойму, на якому вибрали нову промислово-торговельну комісію, яка розглине новелю до гірничого закону. Сойм відіслав теж до комісії проєкт закону про збірні договори робітників, два законопроєкти, які змінюють закон про академічні школи, проєкт закону зі зміною декрету президента про спеціяльний податок від виногород. Опісля сойм приняв у третьому читанні новий векслевий законопроєкт і проєкт закону, який касує закон з 1850. р. у справі відшкодування за страти підчас вуличних збіговиць. Далі сойм приняв кілька інших законів і приступив до наради над законопроєктом про ритуальний заріз.

Референт пос. Пулавський заявив, що самоврядно-адміністраційна комісія приняла проєкт закону з поправками уряду, які обмежують ритуальний заріз до тісно обмежених консумційних потреб жидівського, магомеданського і караїмського населення. До проєкту закону комісія додала ще поправку з уповажненням самоуправам заборонити ритуальний заріз там, де жидівського населення нема більше ніж 15 відсотків і наложити оплату по 10 сот. від 1 кг. живої ваги від штуки худоби, призначеної на ритуальний заріз. Вкінці комісія приняла поправку, що творини, призначені до ритуального зарізу можна купувати лише на публичних торговицях та у хліборобських організаціях за попереднім зареєструванням трансакції.

По рефераті мін. Понятовський домагався, щоб сойм відкинув вище згадані поправки комісії та змінити текст 4. статті законопроєкту. 10-сотикова оплата була би надто високим оподаткуванням хліборобів. Уряд є проти додаткових оплат, які обтяжуватимуть хліборобство. Якщо сойм залишив би поправку, що громади із жидівським населенням нижче 15 відсотків можуть заборонити ритуальний заріз, у цілому краю розлялась би хвиля агітації та спроби заборонити ритуальний заріз. З уваги на лад у державі і мирні взаємини між громадянами така агітація для уряду не бажана. Зате поправки уряду дадуть йому змогу управильнити справу ритального зарізу.

По промові міністра пос. Рубінштайн заявив в імени жидівського населення, що ритуальний заріз є основним приписом Мойсеєвої релігії. Запротестував проти визначення, що ритуальний заріз є варварством. В імени жидівського населення промовляли ще жидівські посли: Зомерштайн і Мінцберг. Крім того промовляло кільканадцять польських послів, пос. Присторова та міністер промислу і торговлі Гурецький.

В голосуванні сойм приняв у другому і третьому читанні більшістю голосів законопроєкт про ритуальний заріз лише з поправками уряду, а відкинув поправки комісії.

Таким чином цей законопроєкт перейде тепер до сенату.

Присуд за побиття пос. Блюма.

ПАРИЖ, 21. 3. ПАТ. Політичного редактора роялістичного щоденника „Аксіон Франсез“ Шарля Морраса засудив суд на 4 місяці вязниці за те, що накликував у статтях до вбивства у звязку з замахом на соціялістичного посла Леона Блюма. Відповідального редактора цього щоденника Делеста засудив суд на 100 франків грийви.

Страшні живлові катастрофи.

СТАМБУЛ, 21. 3. ПАТ. Долина ріки Маріци стоїть під водою. Села в околиці Адріянополя відрізані від світа, коло 200 домів під водою. Багато мешканців залишилося без даху. Вода в Маріці підноситься на 5 метрів понад нормальний рівень.

БУЕНОС АЙРЕС, 21. 3. ПАТ. Вчора над містом лютував буревій, який спричинив багато смертельних випадків і велитенські матеріяльні шкоди. Комунікація в місті у великій мірі спаралізована. Буревій зірвав електричні проводи, хмарולім спричинив повінь. Кілька осіб потопуло. Пожежна сторожа і військо прийшло населенню з допомогою.

НОВИНКИ.

— **На уфундування вітражу в Успенській церкві** з приводу 70-ліття о. кан. Д. Лопатинського зложили дальше в золотих (в захристії): Д-р Стефан Федак 10; о. Вас. Вірчак, кат. з Роздолу 5; о. Ос. Годуняко 2; о. крил. Ковальський 5; Сеньйор Базар 50. В Адміністрації „Діла“ п. Ольга Залозецька 10. — Разом зложено 329 зол.

— **Машини до писання і до шиття** всяких систем і прибори до них, по найдешевших цінах, спеціяльна направа машин всяких систем поручає **Юліян Ломага — Львів, ул. Валова 11.** Одинока українська фірма в тій ділянці. Наука писання на машинах. 23-115

— **У 20. річницю смерти першого єпископа Америки** бл. п. Кир Сотера Ортинського відправиться 24. березня ц. р. в год. 10. Поминальне Богослуження в парохіяльній церкві в Самборі.

— **Збірка на Український Город.** Подаємо до відома українському громадянству, що підчас публичної збірки до замкнених пушок у неділю 15 березня ц. р. на викупно законтрактованої частини Українського Городу у Львові зібрано зол. 507. За цей щедрий дар складає всім П. Т. Жертводавцям і ВП. Збірщикам щиру подяку Старшина „Сокола-Батька“.

— **Антін Рудницький диригуватиме у Варшаві** симфонічним концертом в понеділок 23-го ц. м. Концерт будуть передавати — від год. 22-ої до 23-ої (10-та до 11-ої веч.) всі польські радіостанції. Програма складається із таких симфонічних творів: Мясковський: Серенада (перше виконання в Польщі); Чайковський: Ромео і Джулієта; Анрі Рабо: „Нічний хоровід“; Моріс Равель: „Альборадан дель грацйозо“.

— **Мільйон на доживлювання дітей.** Міністерство скарбу признало один мільйон зол. на доживлювання дітей в часі переднівку. Гроші передано в розпорядження міністерства суспільної опіки, яке поділило її між терени відповідно до числа дітей і льокальних потреб. Міністер суспільної опіки звернувся з закликом до самоврядних установ і громадянства до співучасти в організаційній і фінансовій акції.

— **Вакаційні практики для студентів.** Голова ради міністрів вислав до всіх міністерств обіжник, що поручає давати вакаційні практики студентам в державних урядах, установах і підприємствах. Поодинокі міністерства мають переказати установлені у своїх ресортах вакаційні практики в розпорядження міністерства освіти, яке поділить їх між школи. У звязку з тим міністер віроісповідань і освіти видав уже розпорядок академічним і вищим школам. Приділ вакаційних практик поодиноким студентам переведуть декани виділів або ректори (директори). Студенти, що хотять дістати краєві вакаційні практики, мають внести подання до 25. квітня. Хто старається за вакаційні практики заграничні, які виробило міністерство заграничних справ у звязку з міжнародньою виміною практик, має внести подання до 31. ц. м.

— **Приспішення судових екзекуцій.** Городські суди одержали від міністерства справедливости наказ полагоджувати швидко екзекуційні справи. Якщо віритель, не знаючи, хто з між кількох комориників є властивий, надішле до суду внесок розпочати екзекуцію, суд повинен переслати безпосередньо справу приналежному комориикові.

— **Відгомін зловживань відзнакою „Орльонт“** До редакції „Дзєнніка Польського“ у Львові увійшов Ксавер Прушинський, кореспондент варшавського „Часу“, і кинувся на редактора д-ра Клявдія Грабика, пробуючи його чинно зневажити. Нападений оборонився електричною лямпою, що стояла на бюрку. Опісля напасник вийшов чимскорше на вулицю, згубивши в редакції в поспіху портфель з грішми та документами. Так бодай представив цілий інцидент у

своїм органі. Напад стоїть у звязку зі статтею, в якій ред. Грабик осудив різко відомі ревеляції „Часу“ у справі зловживань відзнакою „Орльонт“ у Львові.

— **„Оборонці Львова“ вияснюють.** У звязку з ревеляційною статтею варшавського „Часу“ про зловживання з відзнакою „Орльонт“ у Львові, Союз оборонців Львова видав прилюдне вияснення, що відзнаку „Орльонт“ установив і надавав своїм воякам ген. Розвадовський, які у властивій обороні Львова не брали участи. З хвилею смерти ген. Розвадовського ніхто більше не був уповажнений надавати цю відзнаку. Особи, що допустилися зловживань у капітулі „Орльонт“, не брали участи в обороні Львова і не належали до Союза.

— **Дітям до 6 літ не вільно ходити до кіна.** Незалежно від дотеперішніх обмежень для молоді у випадках, коли фільма має різко еротичний характер, рішено не впускати до салі взагалі дітей нижче 6 літ. Зажадали цього педагоги і лікарі, вказуючи на те, що оглядання фільмових образів є для дітей психічно шкідливе.

— **Від 5. квітня ц. р.**, як у квітну неділю, всякі крамниці можуть бути відчинені в год. 13—18 і від 6.—10. квітня ц. р. до год. 21.

— **Львівська хроніка.** Б. президент м. Львова Дрояновський попрощався 20. ц. м. з урядовцями магістрату і виїхав до Варшави. — На залізничому шляху біля Знесіння під Львовом переїхав потяг 60-літн. робітника Л. Новака, перетявши його в половині. — Віцепрокуратор Мінасевич вніс апеляцію проти присуду Казимира Гославського, якого за вбивство батька суд засудив лише на 6 місяців. Апеляційну скаргу вніс теж оборонець. — При вул. Ленартовича 11. арештували Ізраеля Бергмана, співвласника млина і дібр у Чортківщині, та його жінку. У Чорткові арештували його брата Ісака та відставили до Львова. — На Високому Замку поліцай зустрів трьох злодіїв, із яких один ніс більший клунок. Коли вони стали втікати, поліцай вистрілив і поцілив одного злодія в ногу, а два втікли, покинувши клунок із краденою матерією. Ранений, це касовий злодій Роман Федак. Його забрали до шпиталю. На другий день арештували ще одного злодія Н. Задорожного. — На вул. Жовківській поліцай арештував мешканевого злодія Тад. Мосаковського. Коли злодій пустився втікати, поліцай постріляв його в нирки. Злодія в небезпечному стані відставили до шпиталю.

— **Краєва хроніка.** В потязі Варшава—Сосновець арештовано Йосифа Чарнецького, третього спільника шайки, що ограбила дім одної жидівки в Тернопільщині на кілька тисяч долярів. — В Микулинцях пов. Теребовля підчас копання ями на гашення вапна знайшли в землі два людські кістяки підозрілого походження. — Залізничник Іван Рубін зі Стрия на стації в Кревовичах дістався між стовчаки та згинув на місці. — Казимир Пивовар, писар громади Лошнів (Теребовельщина) застрілився з револьвера. Намовляв теж свою любку, двірську горничну Евгенію Накло, щоб покінчила самогубством, та вона випросилася в нього. — Самбірський суд засудив на рік вязниці за фальшування векслів Мойсея Лейбу Ґемермана.

— **Большевики пригадали собі про значіння матери.** Наперед споневіряли жінку, звели її до ролі самиці, а тепер рішили влаштувати „міжнародній день матері“. Це буде щось в роді Дня Матері, принятого тепер в цілому світі. З Харкова на Україні наспіли вісти, що тамошні діти між 6—11 роком життя хочуть дати своїм матерям дарунки своєї власної роботи. Між ними є ручні торбинки, прегарні подушечки, дизайни, штучні квіти та рамці до образів. Таких подарунків вже є аж 500. Деякі діти посадили ще вчасно природні квіти, щоб вони розцвили в честь своїх матерей.

— **Поліцаї платять самі за муніцію.** Від 1923 року нюйорські поліцаї мають правильні вправи в стрілянні з револьверу що чотири місяці. Коли показується, що поліцай не знає свого „ремесла“, мусить вправлятися доти, доки не осягне своєї марки, але за свої гроші мусить купувати муніцію. Таксамо і револьвери куплені за гроші поліцаїв. Не зважаючи на те, видатки на муніцію поліції виносять 25.000 дол. річно, бо до „урядового“ вжитку, тобто до боротьби з бандитами все таки потрібно мати кулі. Вправи поліцаїв йдуть безупинно, а коли хто відзначиться, дістає нагороду. Багато вправляються в зручности витягнути несподівано револьвер і „накрити“ ним бандита. Отакі вісти дійшли до прилюдного відома з нагоди приняття нових поліцаїв у Ню Йорку.

— **Реґабілітація людоїдів.** Австрійській антрополог д-р Томсон перебував довший час серед пралісів Австралії, щоб студіювати життя і культуру місцевих мешканців, яких зачислено до людоїдів. Він вивчив швидко їхню мову і здобув собі повне довіря цілого дикого племени. Виявлялася між ними щира дружба, якої не порушила ніяка лиха пригода. Вчений ствердив, що тубільці, з якими він близько зустрічався, це добродушні люди і зовсім не заслуговують на погану славу, яку їм загально приписують. Взагалі вони дуже боязливі і примітивні. Одначе найвизначнішою рисою їхнього характеру це чесність, якої він ніколи не надіявся. Коли Томсон занедужав, вони доглядали його зі сердечною самопосвятою і тішилися щиро його подужанням. А що вони їдять також людське мясо, то буває це дуже рідко і тільки з релігійних мотивів. Вони їдять людину в надії, що переймуть на себе його найідеальніші прикмети.

— **Ріжні вістки.** Румунський уряд рішив знести 8-у гімназійну клясу, задержуючи 7-клясову гімназію. — У Швеції мають розділити 20 міліонів долярів між 8.000 вірителів т-ви Кройгер і С-ка, якого банкроцтво наразило їх на втрати.

ДИВОГЛЯДИ.

СУДОВА РОЗПРАВА З МУЗИКОЮ.

На весну 1934 р. мадярський часопис „Маі Нап“ повідомив з обуренням, що в нічнім льокалі „Арізона“ у Будапешті грали чехословацький гимн. Власник ресторану Росснер потягнув редакцію часопису та автора цієї новинки Кульчара до відповідальности перед судом за образу чести. Рік тому була перша розправа. Росснер заявив на суді, що його орхестра грала давню руську мельодію, яка репортерові видавалась чехословацьким гимном. Суд засудив журналіста на 1200 пенґо. У другій інстанції цю кару знизили на 100 пенґо. Тимчасом завзятий журналіст вніс скаргу до касаційного трибуналу, який наказав перевести нову розправу. Справа вернулася до суду першої інстанції. Покликали композитора Владислава Сімто, щоб спитати його, чи чехословацький гимн має подібну мельодію до тої пісні, яку грали тоді в ресторані. Ані він ані інші свідки не могли дати на це задовільного пояснення. І суд вирішив:

На найближчій розправі судді мають вислухати по черзі ріжні мельодії, а саме чехословацький гимн, словацький марш, руську пісню, марш чехословацьких леґіонів і ще кілька чеських пісень. На салі сидітимуть свідки, що були тоді в ресторані і вони мусять відповісти на питання: чи чули вони тоді чехословацький гимн чи ні? Справа тому першорядної ваги, що в Мадярщині грати чехословацький гимн це — державна зрада. Суд не рішив ще, яка орхестра гратиме на розправі, мужеська чи жіноча і чи будуть на ній розносити чай і пиво.

✝ Посмертні згадки.

19. III. ц. р. помер в селі Сідім самбірського повіту 25-літній абсольвент уч. семинарія в Самборі **Василь Кузик.** Покійний був одним з найідейніших молодих культурно-освітніх працівників самбірського повіту. Він вже як ученик працював зі запалом у Пласті і тішився загальною симпатією своїх товаришів, на яких мав непереможний вплив. По матурі працював в „Просвіті“ і „Рідній Школі“ і інших культ.-освітніх установах в рідному і сусідніх селах. Відомий був теж як добрий співак і диригент. Одначе тяжкі життєві обставини і затяжна недуга підкосили молоде життя. Похорон відбувся 21. III. ц. р. при великій участи селян і товаришів Покійного в Його рідному селі Сідім. В. Й. П.!

Дописи.

ГОРОДОК

Господарська нарада. Дня 20. березня ц. р. відбулася заходом Філії Т-ва „Сільський Господар“ у Городку господарська нарада, в якій взяло участь 130 представників місцевих кружків „Сільського Господаря“ і кооператив з 14 сіл та представник Т-ва „Сільський Господар“ у Городку господарська нарада, в якій взяло участь коло 130 представників місцевих кружків „Сільського Господаря“ і кооператив з 14 сіл та представник Т-ва „Сільський Господар“ інж. І. Лапчук. Нараду відкрив голова Філії ради. В. Сухий, вказуючи на значіння хліборобської організації. Згідно з порядком нарад виголосили реферати: делегат централі „Сільського Господаря“ про значіння праці хліборобів у Т-ві „Сільський Господар“ і в кооперації, про завдання Т-ва „С. Г.“ і кооператив та про співпрацю тих установ; дир. молочарні М. С. п. С. Бушманюк про молочарські справи, вязані з новими проектами молочарських законів і начальник складу „Центросоюзу“ п. Писарівський про виду фахової праці філії у звязку зі збутом с.-г. плодів через кооперацію. В дискусії підносили учасники нарад справи, звязані з організацією шпихлірів, хліборобського вишколу молоді і сільських господинь. Філія „Сільського Господаря“ зорганізувала в ц. році 3 курси домашнього господарства і з весною думає вести конкурси управи промислових ростин та городини під проводом інструкторки господинь, яку рішили заанґажувати на постійно після закінчення курсів. Слід підкреслити, що на нараді було поважне число жінок, що є рідкістю в тому повіті. У висліді нарад принято резолюції, в яких присутні висловили повне довіря установам: „Сільському Господареві“, „Центросоюзові“ та рішили: звернутися до філії, щоб розбудувала агрономічну роботу і подбала за відповідні фонди; звернутися до „Центросоюзу“, щоб поширив збут с.-г. продуктів та в звязку з цим матеріяльно поміг філії розбудувати агрономічну роботу; дати відправу всяким затіям на молочарську кооперацію, затримати масово всі починання Т-ва С. Г., Ц. С. і М. С. через приєднання якнайбільшого числа членів до кружків „С. Г.“, кооператив і районових молочарень та допильнувати, щоби хлібороби купували і продавали тільки через кооперативи.

КРЕМЯНЕЦЬ

Відкриття дешевої їдальні у Кремянці. Лише 2-ій рік істнує в Кремянці Українське Добродійне Т-во, однак за той короткий час розвинуло воно широку громадську діяльність. За 1 рік в повіті повстало 50 філій Т-ві з читальнями по селах. Т-во обєднало 900 членів, переважно селянської молоді, які закладають гуртки для самоосвіти, аматорські, співочі (хори), дають вистави по селах, уладжують академії і концерти. Т-во допомагає матеріяльно бідним і погорільцям. Має в Кремянці безплатне правне бюро. Допомагає теж бідним учням української гімназії. А 15. березня у Кремянці відбулося урочисте посвячення помешкання відкритої Т-вом дешевої їдальні, де свіжий і смачний обід з 2-х дань (з мясом) коштує лише 40 сот., склянка молока — 5 сот., коли в той самий час у Кремянці поганенький обід коштує 60—70 сот., склянка чаю 20—25 сот., склянка молока — 10—15 сот. Як це не диво, але до цієї пори у Кремянці не було ні одної української їдальні, навіть приватної. Помешкання їдальні складається з 2 кімнат для гостей, прикрашених портретами наших письменників та українськими краєвидами і робить симпатичне враження. На столах українські часописи. Можна сподіватися, що їдальня ця буде мати добрий успіх і розвинеться в солідну інституцію, бо потреба такої їдальні у Кремянці давно вже відчувалася.

Два урочисті парастаси по Шевченкові у Кремянці. 15. березня з нагоди дня 75-их роковин смерти Шевченка у великій манастирській церкві волинський архиєпископ Олексій в окружені 6 священиків відправив урочистий парастас. Служба відправлялася українською мовою. Перед парастасом цікаве формою та змістом слово у честь Шевченка виголосив о. Ол. Вітенко на тему „З журбою радість обнялась“. Велика церква не могла вмістити усіх вірних і тому багато стояло на дворі. — Одночасно в Соборі, що його вважають тепер цитаделею москвофільства, теж відправив парастас по Т. Шевченкові острізький епископ Симон (здається, перший раз у свому житті), але не по українськи, а словянською мовою. Перед богослуженням настоятель Собору о. Боришкевич виголосив проповідь, де пояснював, що Шевченко належав до Кирило-Методіївського Братства, яке негативно ставилося до українізації Служби Божої та було прихильником словянської відправи. Тому і парастас Шевченкові слід справити по словянськи. Цікаво, звідки о. Боришкевич узяв такі відомости? Треба не мати сорому, щоб прилюдно плести такі нісенітниці!

Волинська Духовна Консисторія видала до волинського духовенства обіжник, щоб у день смерти Т. Шевченка у всіх церквах Волині відправлено панахиди за спокій душі незабутнього Кобзаря України.

—XXXXXX—

Спорт.

УЖГОРОД. РУСЬ — У. Ш. Ц. УЖГОРОД 7:1.

На грищі „Руси“ відбулися мин. неділі товариські мечові змагання між згаданими дружинами, які „Русь“ виграла високоциферно у свою користь. Для „Руси“ здобули ворота: Мічник 3, Крайник 2. Криж і Куруц по 1. З цього висліду виходилоб, що дружина „Руси“ в цьому сезоні відіграє знову дуже поважну ролю в закарпатському спорті.

УРУГВАЙСЬКІ ЗМАГУНИ В ПАРИЖІ.

ПАРИЖ. **Уругвай — Париж 1:1 (0:0).** В пятницю 19. березня ц. р. уругвайські змагуни розіграли перші мечеві змагання з репрезентацією Парижа. По завзятій боротьбі змагання закінчилися **невирішеним висідом.** Уругвайські змагуни грали дуже гостро і поводились не по спортовому. І так кількох змагунів кинулося на візового бельгійського суддю Берта тому, що уважали його рішення за несправедливі. Суддя покинув негайно грище. Його місце заняв французький суддя. На змаганнях було 30.000 вилців.

ГАКІВКОВІ ЗМАГАННЯ.

БЕРЛІН. **Кембрідж — Берлін 1:3.** Гаківкова дружина університету в Кембрідж розіграла в Берліні змагання з дружиною берлінського гаківкового клюбу, які програла у відношенні 1:3.

—o—

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Василь Нагірний: **З МОЇХ СПОМИНІВ**, Зі вступом о. І. Витановича. Бібліотека РСУК ч. 45. Львів 1935, стор. 70, вел. 8°.

Роман Смаль-Стоцький: **УКРАЇНСЬКА МОВА В СОВЕТСЬКІЙ УКРАЇНІ.** Варшава 1936. стор. 270. „Праці Українського Наукового Інституту“.

Степан Гайдучок: **ДОЛІВКОВІ ВПРАВИ.** Бібліотека „Сільських Вістей“. Львів 1936. Стор. 20, ф. 16°.

Д. Дорошенко: **З ІСТОРІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПОЛІТИЧНОЇ ДУМКИ ЗА ЧАСІВ СВІТОВОЇ ВІЙНИ.** Прага 1936. Стор. 100, 16°.

ЖУРНАЛИ:

НАШ СВІТ, ілюстрований журнал літератури, мистецтва, науки. Луцьк, березень 1936. Р. VI. Ч. 3. Зміст: Пророк: Т. Шевченко. — В. Павлович: Т. Шевченко — апостол нової правди. — П. Карманський: Привид дванього. — П. Зінченко: Шевченко як маляр. — Макар Лідянко: Тарас Шевченко й Волинь. — Верус: Нові матеріяли про Т. Шевченка. — В. Крутяк: Дух Шевченка в Почаєві. — о. Д. Чирський: Волинь і „Мамаєве побоїще“. — Пилип Серпенко: Первоцвіт. — В. Островський: Вогнене око. — А. Д.: Зимою. — Теофан Лебідь: Шлюбні обряди в наших предків. — Смішне в житті славних. — Вистава вишивок у Луцьку. — Про все потроху. — Розвага й гумор.

ВІДГУКИ ДНЯ.

Духовний клопіт.

В редакцію ввійшов старенький священик, сховав грецький молитослов до кишені, скинув окуляри і розглянувся по кімнаті. Переходив по порядку одного співробітника за одним, немов би шукав когось.

Я підійшов до старушка.

— Отець добродій до кого?

— До Галактіона Чіпки!

— То саме я.

— О, дуже мені приємно... Чекайте... Покажіться... Маєте щось із батька, але властиво ви до мами подібні.

— А отець добродій знали?...

— Дуже добре. З вашим татом ми теольогію ходив. І на весіллі ваших родичів був...

— Дуже мені приємно — сказав тим разом я і тим разом направду щиро. Бо нераз кажу: приємно, а думаю: коли він уже піде.

— Прошу, отче добродію, до мого столика. Прошу сідати.

— Дякую.

Сів старенький, подивився на столик, на папери, на мене і всміхнувся:

— А ви все свої „Відгуки Дня“.

— „Дон Померанцоф всьо пішет і пішет“ — зацитував одинокий знаний мені російський вірш. Хто-хто, кажете?

— То такий російський вірш.

„Дон Померанцоф всьо
пішет і пішет
І може бить что-лі
кагда он напішет..“

— Все вас гумор тримається. А в мене — зідхнув тяжко — не дуже то вже з тим гумором.

— Чому? Отець добродій ще не такі старі...

— Та, старий, то я вже півроку є, але не в тім річ. Бачите: клопотів а клопотів!

— Розумію. Священство нині спавперизоване..

— Е! — махнув рукою. — Я там великих видатків не маю. Діти вже на своїм хлібі, а ми з жінкою... Що нам треба?!..

— То певно якісь прикрости?

МОЛОЧНА ЧОКОЛЯДА

— Так-так. І то ще які!

— Комуністи в селі?..

— Були, але я собі з ними порадив. Маю практику.

— Радикали-...

— Є їх трохи, і то самі багатші господарі. Не можу сказати: до церкви ходять і мені пакостей не роблять..

— Щож такого?!..

— Бачите, тонка це історія. Але ви повинні зрозуміти. Хоч попівська дитина, але цивіль!.. Я вже, вважаєте, пів століття священиком. А в Киданцях трицятьпять літ. Не знаю, як хто думає, але мені здається, що свої душпастирські обовязки сповняю добре: правлю точно і рано, проповідую щонеділі, школи пильную, в читальні в кооперативі — що можу. І люди до мене добре і я до них... Церкву нову поставив, братства різні позакладав і сект ніяких нема — все правдива віра, наша, католицька! Пятьдесять літ проповідую ту віру а тепер... — і знову зідхнув, так тяжко, що мене аж за серце стиснуло.

Старенький священик спустив голову і сумно дивився під ноги.

— Так-так... Тепер вже сам не знаю, чи знаю щось про католицизм, чи ні. Думав, що знаю, а виходить, що треба щойно вчитися. Оті ваші цивільні проповідники геть мене з пантелику збили.

— То так, отче добродію, як у війську: резервові старшини — найбільші „штрамаки“.

— Маєте рацію. Ну, але я про одно хотів ще довідатися... Може часом ті „резервові“, як ви кажете, уладжують якісь курси. Я вже старий, але радо ще чогось навчуся.

Галактіон Чіпка.

СОЦІЯЛЬ-ДЕМОКРАТ, орган закордонних організацій УСДРП, Подебради, березень 1936. Ч. 17.

СОНЕЧКО, український двотижневий часопис для дітей. Рівне, 5. березня 1936. Р. І. Ч. 6.

УЧИТЕЛЬСЬКИЙ ГОЛОС, орган Т-ва „Учительська Громада“ в Ужгороді. Ужгород, березень 1936. Р. VII. Ч. 3.

ТРИЗУБ, тижневик. Париж, 15. березня 1936. Р. XII. Ч. 11.

НОТИ.

ВІДРОДЖЕНЕЦЬКИЙ ГИМН на мішаний, мужеський і жіночий хор. Слова А. Курдидика, музика Я. Кишакевича. Видання Українського Протиалькогольного Т-ва „Відродження“ у Львові.

Листування Адміністрації.

Вп. Ст. Соломиний: Гроші за календар переказали.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відвовідає.

Театри.

Український Нар. Театр ім. І. Тобілевича.

Перемишль:

22. III. Премієра, уривок з життя У.Г.А. Меріки Лужницького „Інваліди“.

Ярослав:

24. III. Лев в Абісинії.

Український Молодий Театр „Заграва“.

Бережани:

22. III. 3. поп. Голгота.

22. III. 8. веч. Дума про Нечая.

Великий Міський Театр.

Неділя, 22. III. год. 3.30 поп. Аб. 6. Ціни найнижчі. „Пригода в Гранд Готелі“ виступ І. Кульчицької; год. 8. веч. Аб. 10. „Пер Гінт“.

Понеділок, 23. III. год. 8. веч. Аб. 12. „Баль у Савою“ виступ І. Кульчицької та Кас. Дембовського.

Вівторок, 24. III год. 6. веч. Аб. 13. „Наймичка Марко“.

Середа, 25. III. год. 8. веч. „Баль у Савою“ виступ І. Кульчицької та Кас. Дембовського.

Театр Різнородностей.

Неділя, 22. III. год. 8. веч. Аб. 11. „Трафіка пані генералової“.

Понеділок, 23. III. год. 8. веч. Аб. 11. „Трафіка пані генералової“.

Кіна.

АПОЛЬО: „Чорні рожі“ з Ліліяною Гарвей.

АТЛЯНТИК: „Капітан Блад“ (Олівія Гевіленд і Ерол Флин).

ВАНДА: „Оборонець Ченстохови“, „Вовкулак“.

ГРАЖИНА: „Дівча з Будапешту“ Мартою Еґерт.

КАСИНО: „Забута людина“.

КОЛІСЕЙ: „Уланські обіти“, ревія „Парада летунів“.

КОПЕРНИК: „Пепі“, гротеска „Водні збиточники“.

МАРУСЕНЬКА: „Шір-Гашірім“ і додаток „Співаймо всі разом“.

МІРАЖ: „Єгипетські ночі“ (Еді Кантор).

МУЗА: „Епізод“ із Павлею Веселі.

ПАКС: „Мальована заслона“ з Ґретою Ґарбо та колірова гротеска.

ПАЛЯС: „Давид Коперфільд“ на осн. Чарлза Діккенса.

ПАН: „Його велике кохання“ (Ст. Ярач).

РАЙ: „Проданий голос“ (Йос. Шмідт).

СВІТ: „42-га вулиця“, „Вкради людину“ з Лілі Дамітою.

СТИЛЕВЕ: „Буря над світом“, ревія „Теремтете“.

ТОН: „Все місто говорить про те“.

УТІХА: „Гра за жінку“, ревія „Це ще нічого“.

ХИМЕРА: „Золотоволосий шибеник“ (Шерлі Темпль).

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

Дольоміти.

Закордонне радіо.

Неділя, 22. березня 1936.

Відень (506,8) 11.45 Симф. концерт, 15.30 Музика на смичк. інструментах, 22.20 Невідомі пісні — Ціглер тенор, **Братислава** (298,8) 11.20 Квартет е-моль Сметани, 18.10 Нар. пісні, **19.55 Українські пісні відсп. Остапчук-Науменкова, Кошиці** (259,1) 18.00 Для Закарпаття, хор, 19.55 Циг. музика, **Париж** (1648) 15.45 Орх. концерт, 20.00 „Нірнберська лялька“ ком. оп. Адама, **Білгород** (437,3) 12.00 Оперетскові мельодії, 16.00, 19.50 Пісоньки, 20.50 Скрипка, **Берлін** (356,7) 10.45, 12.00, 18.00 Музика, **Кенігсвустергавзен** (1571) 9.00 Музика, 14.00 Камер. музика, **Ляйпціг** (382,2) 11.30 Кантата Баха, 19.20 Пісоньки, 20.00 Мельодія кохання, **Мінхен** (405,4) 13.00 Музика, 15.05 Дві сонати Бетовена на скр. та форт., 16.00 Концерт, **Будапешт** (549,5) 16.50 Лістові твори на два форт., 20.15 Казкова країна, орх. концерт, **Мілляно** (368,6) 12.30 Скрипка, 13.40 Розривкова програма, **Рим** (420,8) 17.00 Симф. концерт, 22.00 Солісти — Аріґо Серато скрипка, А. Сата форт.

Понеділок, 23. березня 1935.

Відень (506,8) 17.00 Спів, Фусперг баритон, 20.00 Весела стирійська авд., 21.10 Віольонч. ресітель, **Прага** (470,2) 16.10 Легка музика, 17.40 „Весна“ пісні Новака, 20.55 Форт. концерт ч. 3 Бетовена, 21.40 Сучасна музика, **Париж** (1648) 12.00 Розр. концерт, 15.30 Пісні, 21.45 Камер. концерт, **Білгород** (437,3) 13.15, 16.20 Пісоньки, **Берлін** (356,7) 16.00 Вок. авдиція, 19.15 Соната б-дур Шуберта, **Кенігсвустергавзен** (1571) 11.30, 17.00, 20.10 Музика, 15.15 Шлезькі пісні, 18.00 Вок. авдиція, **Ляйпціг** (382,2) 16.20 Пісні Трепкнера, відсп. М. Кароні, 17.20 Музика, вес. пісоньки, **Мінхен** (405,4) 12.00 Концерт орх., 16.50 Камер. музика, 18.00 „Венус із Лідо“ оперетка Лингфріда, 19.00 Німецька поезія та пісня, хор, солісти, музика 22.30 „Пісні“ форт. твори Німана, **Москва** (748) 16.30 Пісні Дал. Сходу, **Будапешт** (549,5) 13.30 Циг. музика, 17.00 Спів 19.40 Симф. концерт, **Мілляно** (368,5) 14.20 Музика, 20.35 Вок.-інстр. концерт, 22.00 Хор, **Рим** (420,8) 13.00 Легка музика, 21.35 Вок.-інстр. концерт.

Вівторок, 24. березня 1936.

Відень (506,8) 15.20 Вок. авдиція для дітей, 17.30 Романтика Сходу в пісні, 20.25 Варієте, **Братислава** (298,8) 17.55 Спів, **Брно** (325,4) 17.20 Форт. ресітель, 19.30 „Іполит“ оп. Крічки, **Париж** (1648) 18.30 19.30 Вок.-муз. концерт, 21.15 Опера, **Білгород** (437,3) 16.20 Концерт, 21.00 Солісти, **Берлін** (356,7) 14.15 Музика зі звукових фільмів, 19.15 Соната а-моль Ґріґа в вик. Гасп. Касада, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 18.00 Романтичні пісні, **Ляйпціг** (382,2) 12.00, 19.00 Концерт, муз. спів, 20.20 Фрагм. із оп. Ґотовца, **Мінхен** (405,4) 16.50 Солісти, 18.00 Музика: арфа, саксофон, **Ленінград** (1224) 20.00 Концерт української музики, **Будапешт** (549,5) 13.30 Розр. концерт, 17.00 Скрипка, 19.30 „Корабель-примара“ оп. Ваґнера, 22.75 Циг. музика, **Мілляно** (368,6) 11.30 Тріо, 20.35 „Весна“ оп. І. Штравса, **Рим** (420,8) 17.15 Весняний концерт, 21.00 „Вертер“ оп. Масенета.

Львівське радіо.

Неділя, 22. березня 1936.

9.00 Ранішня авдиція, 10.00 Богослуження, опісля Хвилина Масканія з гр. пл., 11.57 Сигнал часу, 12.03 Театральна всячина, 12.15 Музичний поранок; у перерві ок. 13.00 Театр Уяви: „Вовки в ночі“ Тадея Рітнера, 14.00 „Народини сина“ Софії Кессак, 14.20 Веселий музичний куток із гр. пл., 15.00 Огляд ринків рільних продуктів, 15.15 Гутірка про конституцію: Спільне добро, 15.25 Легка музика з гр. пл., 15.45 На приспі — дільорг, 16.00 Хвилина питань, 16.15 Реклямовий концерт, 16.40 Легка музика з гр. пл., 16.50 Театр Уяви: „Петро Плаксин“ Юл. Тувіма, 17.30 Підвечірок при мікрофоні, концерт, у перерві музика з гр. пл., 19.40 Спортові вістки, 19.45 Що читати — пост. новини, 20.00 Орх. концерт, 20.45 Вийнятки з творів Й. Пілсудського, 20.50 Вечірній дзвоник, 21.00 На веселій львівській хвилі, 21.30 Подорожуємо: Гості в Обозері, 21.45, 21.46 Спортові вістки, 22.00 Вільг. Ґросс: „Африка співає“ сюїта на мецосопр., баритон і камер. орх., 22.30 З різних країн — з гр. пл.

Понеділок, 23. березня 1935.

6.30 Раннішня авдиція, 6.55, 7.30 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Про невідому країну, що зветься Полісся, 12.25 Концерт орх., 13.25 Домашнє господарство, 13.30 Легкі пісоньки з ріжних країн, гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Едв. Лальо, гр. пл., 16.00 Лекція нім. мови, 16.15 Пісні в вик. Ад. Корітко-Чапської в супр. форт., 16.45 Скеч: Я купила плащ, 17.00 Гутірка: Дитина в безробітній родині, 17.15 Хвилина поезії: „Наш рідний краю" Ол. Фредра, 17.20 Скрипка, фортепіяни, 17.50 Джміль — весняний трубач, 18.00 Концерт орх., 18.30 Листи від дітей, 18.40 Польські думки з гр. пл., 18.56 Актуальна госп. гутірка, 19.05 Сільва рерум, 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.45 Актуальна гутірка, 20.00 Концерт нар. капелі, 20.45 Веч. денник, 20.55 Із сучасної Польщі, 21.00 Пісні в муз. драмі Р. Вагнера з гр. пл., 21.30 Вільно в сатирі тому сто літ, **22.00 Симфонічний концерт в вик. орхестри під дир. Антона Рудницького,** 23.05 Танкова музика з гр. пл.

Вівторок, 24. березня 1936.

6.30 Раннішня авдиція, 6.50, 7.30 Музика з гр. пл., 7.20 Ранішній денник, 7.55 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Полудневий денник, 12.15 Для мол. дітей: „Приятелі" Ігн. Красіцького в радіофон. Б. Герца, 12.30 Хвилина Бетовена з гр. пл., 13.25 Домашнє господарство, 13.30 При чорній каві, гр. пл., 15.15 Експорт, 15.20 Біржа, 15.30 Концерт орх., 16.00 Скринька ПКО., 16.15 Пісні з гр. пл., 16.45 Вся Польща співає, 17.00 Відчит: Скарби Польщі, 17.15 Попурі з оп. „Жайворонок" і „Царевич" Легара, 17.50 Куток мови, 18.00 Форт. речитал, 18.30 Техн. скринька, 18.40 Сільва рерум, 18.45 Арії та пісні в супр. форт., **19.00 „Тарас Шевченко, поет маси та вибранців" виг. д-р Мих. Рудницький,** 19.20 Реклям. концерт, 19.35, 19.40 Спорт. вістки, 19.45 Актуальна гутірка, 20.00 „Гітара" монольоґ, 20.10 „Тангайзер" оп. Р. Вагнера; у перервах: Веч. денник, Із сучасної Польщі.

БІРЖА.

ГРОШІ.

Долар у Львові у приватних оборотах 5.29.

У Варшаві були такі курси: Бельгія 89.53, 89.71, 89.35, Голяндія 360.90, 361.62, 360.18, Льондон 26.24, 26.31, 26.17, Ню Йорк тел. 5.29 і 1/8, 5.30 і 3/8, 5.27 і 7/8, Ню Йорк тел. 5.29 і 1/4, 5.30 і 1/2, 5.28, Париж 35.01, 35.06, 34.94, Прага 21.95, 21.99, 21.91, Стокгольм 135.30, 135.63, 134.97, Швайцарія 173.30, 173.64, 172.96.

Папери: 5-прц. конверсійна поз. 69.75, 6-прц. дол. поз. 76.00, 4-прц. доларова поз. 51.70, 7-прц. стабілізаційна 62.75—62.88, дрібні 63.38.

Акції: Банк Польський 97.00.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 21-го березня ц. р. кооператива платив за: льоко Львів.

1 кг. масла десерового	2.55 зол.
1 кг. масла десерового бочкового враз з бочковим опакуванням . . .	2·60 „
1 кг. масла дес. експорт. враз з експортовим опакуванням дає зачет по . . .	2·60 „
1 л. молока від 11. І. 1936	0·15 „
1 к. яєць	2.40—2.50 „

Тенденція на масло і на яйця зниж-кова, на молоко слаба.

Маслосоюз повідомляє, що від 23. ІІІ. ц. р. платить своїм доставцям за 1 кг. живої ваги птиці, льоко подвіря птахо-ясарні „М. С." у Львові, (вул. Декерта ч. 4):

Кури мол. товсті без остріг І. кл.	1.10 зол
Кури товсті з острогами І. кл.	1.00 „
Індики товсті І. кл.	1.16 „
Індички товсті І. кл.	1.25 „
Пантарки товсті І. кл.	1.25 „
Качки товщеві І. кл.	1.20 „

Приймає кури, качки, індики й пантарки в необмеженій кількости.

Птицю негодовану приймає по дешевшій ціні.

Приймає нових доставців.

П О Д Я К А.

Отсим складаємо щиру подяку Високоповажаним Панам Шматерам, власникам лічничо-купелевого заведення „Зеленчинка", за безкорисний дар більш 1,000 смерічок на заведення живоплота довкола Українського Городу у Львові та Високоповажному Пану Рудольфові Дікові, власникові земельної посілости в Вороцові під Львовом, за безкорисне засадження цих смерічок.

1731 Старшина „Сокола-Батька".

КУПНО - ПРОДАЖА

ТОРГОВЕЛЬНА ФІРМА в центральному положенні у Львові, дуже добре проспе-руюча, з особистих причин до продання. Вклад кільканадцять тисяч. Лише поважні оферти слати до Адміністрації під „Нагода" 1746 1—3

МАШИНИ до писання фабричні нові від зол. 360, уживані з українськими і польськими черенками від 100 зол. Михальський Львів, Фредри сім. 1742 1—5

НА ПРОДАЖ одноповерхова чиншова ділля з повним комфортом у Львові у здоровій околиці: вільна від податків, обтяжена довгоречинцево 2 проц. в Банку Госп. Кр. Вимагана доплата 20.000 зол. Зголошення до Адм. „Діла" під „Вигода". 1741 1—2

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ПАННОЧКА, що вміє грати на гітарі найде посаду в ресторані, Шептицьких 12. 1740

Р І Ж Н І

РЕКЛЯМОВУ КОЛЕКЦІЮ 14 ріжних коробок найлібших рибних консерв з отвирачем коробок зол. 9.30 висилає **„Angloscott"**, Gdynia, Port Rybacki. 1656 2-2

ВІЗКИ дитячі найновіших типів поручає фірма Кік, Жовківська 17, ріг Божничої. Приймає всілякі репарації та відновляє. 1629 4—6

ВИРІБНЯ дитячих візків, заміна і направа. Найнижчі ціни. Ландес, Ринок 29. 1657 4—5

РОЛЬКИ крепові — **БІБУЛКИ** на серветки або готові, **ЗУБОЧИСТКИ** та всілякі **КАНЦЕЛЯРІЙНЕ ПРИЛАДДЯ** поручає найдешевше фірма **„ОКАЗІЄ ПАПЕРНІЧЕ"** Львів, Казимирівська 33, тел. 246-31. 1690 2—5

НАПРАВА ВІЧНИХ ПЕР „Прецизія", Рутовського 12, Ринок 29. 1567 7—10

ПЕРШОРЯДНА вирібня мужеських капелюхів, переробляє на найновіші фасони, чистить і виконує солідно по цінах дуже приступних. Рубін Кляйн, Леґіонів 43 (в подвірю). 1707 2-2

ПРОПУКЛИНОВІ БАНДАЖІ гумові черевні, ниркові, проти усування матиці під гарантією виконує відоме **УКР. ОРТОПЕДИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ ІВАНА УГРИНА**, Львів, вул. Вірменська ч. 15. 1611 7—68

ОВОЧЕВІ ДЕРЕВЦЯ і до окраси, добірної якости, по низьких цінах продає Малопольське Рільниче Товариство, вул. Коперника 20, Тел. 200-88. 1701 3—5

ФОРТЕПІЯНИ, піяніна, продаж, наєм, купно, оказії. **МАРЕЦЬКИЙ**, Львів, Баторія 7. 1730 2—12

ЗГУБИЛА Я БРИЛЯНТ через мою легкодушність і неувагу, — тому що не була наперед в **РОБІТНІ ОПРАВНО-ЮВИЛЕРСЬКІЙ** при **СИКСТУСЬКІЙ 9** (в подвірю) — яка в тій справі дає **БЕЗПЛАТНО РАДИ.** 1732 1—6

ТІЛЬКИ 5 ЗОЛ. тривка ондуляція з 6-місячною гарантією. Сальон чесання пань, **СИКСТУСЬКА 8**, вхід через браму. 1736

ДО ВИНАЙМУ НА ПАНСІОН на весь сезон (від 1. 4. — 30. 10) віля „Ольга", у здоровій і гірській околиці, в Підбужі, серед шпилькових лісів, над рікою Бистрицею, за приступною ціною. 20 покоїв в повним утриманням. Доїзд з Дрогобича і Самбора автобусом, 27 км., битим шляхом. Зголошення: Українська Захоронка в Дрогобичі, вул. св. Хреста 49. 1737 1—2

ДЕНТИСТИЧНЕ заведення, Львів, середмістя, добре знане, на продаж. Зголошення до „Діла" під „Урядження". 1744 1—1

ЖІНОЧИМ фризієрам піднайму жіночий відділ на догідних услівях. Райс, Шайнохи 1 (ріг Коперника). 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

ЛІКАР

Д-р Ірина Сімович

ординує

Львів-Богданівка,

вул. Лучникова (Łącznikowa) 16.

коло радієвих веж від год. 15—18. 2—2

СПЕЦІЯЛІСТ НЕДУГ СЕРЦЯ І ЛЕГКИХ

Д-р КОНСТАНТІН

ЛЬВІВ, КРАКІВСЬКА 4.

Пересвітлювання Рентґеном — Діятермія Кварцова лямпа. 6-6

Д-р Ігнатій Левенгек

в недугах міхура і сечового органу

ЛЬВІВ, ТРИБУНАЛЬСЬКА 4, Тел. 248-11. 1565 5—10

ОСОБИ З ПРИТУПЛЕНИМ СЛУХОМ!

Переворот впроваджують наші нові акустичні моделі, які **привернуть Вам радість життя!** Просимо переконатись. Чи знали Ви вже про це, що можна **чути через кости?** Наш спеціяліст заденонструє Вам безплатно і без зобовязань **останню новину:** в днях 23 і 24 березня в часі від год. 10—1 і від год. 3—6 поп. у фірмі

КОПЕРНІЦКИЙ і СИН, у Львові, при вул. Гетманській ч. 10.

Очікуємо Вас у Вашім власнім інтересі.

НОВЕ ПОНЕВОЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ МОСКВОЮ

за найновішими джерелами представляє праця Р. Смаль-Стоцького

„УКРАЇНСЬКА МОВА В СОВЄТСЬКІЙ УКРАЇНІ"

Ціна 5 зол. Замовляти у всіх українських книгарнях. 1650 3—3

Б. секундар держ. заг. шпиталя у Львові

Д-р Едвард Пельцнер

орд. у внутрішніх недугах

ЛЬВІВ, ПЛ. ҐОЛУХОВСЬКИХ Ч. 1 (Будинок Скарбка) тел. 269-72.

1735 1—5

ТЕХНІЧНО-ДЕНТИСТИЧНЕ ЗАВЕДЕННЯ

ОСКАРА ҐЛЯСҐАЛЛЯ

Львів, св. Анни 7 партер. Тел. 291-08. 1711 2-4

УВАГА!

ДЕШЕВА ХАРЧІВНЯ

А. ПАВЛОВСЬКОЇ

поручає обіди з 3 страв за 65 сот.

1743 ЛЬВІВ, СОБІСЬКОГО 28. 1—5

ПАНІ, ПАНОВЕ І ДІТИ, що терплять на біль ніг, нехай зголосяться з успіхом до ортопедичної робітні обуви

ф. ПОСАРІНА

Львів, Янівська 16.

Роман Ґорґолевський

ЛЬВІВ

давніше Антін Гальський

вул. Собіського 3. Телефон 239-70.

поручає в найбільшому виборі, по найнижчих цінах

ЗНАРЯДДЯ ремісниче й городниче.

ОКУТТЯ для будівель і меблів та всілякі артикули з цієї ділянки. 1670 1—4

Наймодніші фризури

тревала ондуляція електр. і парова, гарно, дбайливо виконана та мистецьке фарбування волосся поручає новочасно урядений фризієрський сальон для Пань і Панів

М. ДРУКЕР — ВУЛ. КОСЦЮШКА 1

(Дім Народн. Гостинниці).

1729 Ціни значно знижені. 1—2

Для хорів і аматорських кружків!

Т-во ім. Лисенка, коопер. театральна і „Український Дім" у Львові мають на складі хорові і драматичні видавництва по зниженій ціні, а саме:

Хори:

1) Ф. Колесси: „Вулиця" міш. хор.	зол. 1.—
2) Ф. Колесси: Утоптала стежечку м.х.	1.—
3) М. Колесси: Лемківські пісні м. х.	1.—
4) М. Колесси: Поліські пісні міш. х.	1.—
5) М. Вербицький: Заповіт міш. хор	1.—
6) М. Вербицький: Жовнір муж. хор	0.50

Партитури:

1) Як ковбаса та чарка	зол. 2.—
2) Невольник	зол. 2.50
3) Ой не ходи Грицю	зол. 2.50
4) Сватання на Гончарівці	зол. 3.—
5) Бувальщина	зол. 2.50
6) Ніч під Івана Купала	зол. 2.50

Примірники:

1) За двома зайцями	зол. 1.—
2) Ніч під Івана Купала	зол. 1.—

При купні 10 примірників кождого видавництва 10 проц. знижки.

Продається лише за готівкою, яку треба надіслати: МУЗ. Т-ВО ЛИСЕНКА, ЛЬВІВ, ШАШКЕВИЧА 5.

1734 1—3

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

Меблеві покриття

хідники, церати, капи і накидки у найбільшім виборі поручає

ФРЕНКЕЛЬ і ЛІДЕР, Львів, Леґіонів 25, в подвірю. Тел. 286-38. 1700 2—[illegible]

Від 10 зол. місячно

обува для цілої родини

разом з репарацією в першорядній фірмі **„Ар-Ка"** Львів Зіморовича [illegible]

Берта Кіндлер

кравчиня

ВЕРНУЛАСЬ ІЗ ПАРИЖА

1692 ЛЬВІВ, ФРЕДРА 8. [illegible]

ПОВІДОМЛЯЄМО П. Т. ПУБЛИКУ ЩО НАША ФІРМА

ПЕРША ВІДЕНСЬКА ХЕМІЧНА ПРАЛЬНЯ І ШТУЧНА ФАРБЯРНЯ

перенесена з вул. Лелевеля

на вул. ПІЛСУДСЬКОГО 10

Телефон ч. 270-55.

Роботу виконуємо прецизійно, дешево і пунктуально.

Відбір і достава даром.

„ВАРШАВЯНКА"

робітня жіночих костюмів і суконь

виконує солідно найновіші фасони.

ФУДЕМАН, Коральницька 4 Тел. 236-57.

Дротяні сітки

до огорожі та інших цілей у всіх густотах постачає НАЙДЕШЕВШЕ фабрика „СІТКОЦЕНТР", Львів, Красіцьких 18. Тел. 246-75. 1694 1—[illegible]

Чахотка легенів

є невблаганна і щороку, без ріжниці полу, віку й стану забирає дуже багато жертв. При поборюванні недуг бронхіту, грипи, дошкульного кашлю, що перетоплюється і т. ін. вживають лікарі

„БАЛЬСАМ ТРІКОЛЯН АГЕ",

який улекшує виділювання плювотини та усуває кашель.

13/III [illegible]